

**TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI A.Ş.
31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA
FİNANSAL TABLOLAR VE
BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU**

BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.
Banka Meclisi'ne
Ankara

A) Finansal Tabloların Bağımsız Denetimi

1) Görüş

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.'nin ("Banka") 31 Aralık 2017 tarihli finansal durum tablosu ile aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait; kar veya zarar tablosu, özkaynak değişim tablosu ve nakit akış tablosu ile önemli muhasebe politikalarının özeti de dahil olmak üzere finansal tablo dipnotlarından oluşan finansal tablolarını denetlemiş bulunuyoruz.

Görüşümüze göre ilişikteki finansal tablolar, Banka'nın 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait finansal performansını ve nakit akışlarını, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu'na ve ilgili mevzuata (Not I. A. (2)) uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.

2) Görüşün Dayanağı

Yaptığımız bağımsız denetim Uluslararası Denetim Standartlarına ("UDS") uygun olarak yürütülmüştür. Bu Standartlar kapsamındaki sorumluluklarımız, raporumuzun *Bağımsız Denetçinin Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları* bölümünde ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. Uluslararası Muhasebe Meslek Mensubu Etik Standartlar Kurulu tarafından yayımlanan *Muhasebe Meslek Mensupları için Etik Kurallar'a* (Etik Kurallar) uygun olarak Banka'dan bağımsız olduğumuzu beyan ederiz. Etik Kurallar kapsamındaki etiğe ilişkin diğer sorumluluklar da tarafımızca yerine getirilmiştir. Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulması için yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

3) Yönetimin ve Üst Yönetimden Sorumlu Olanların Finansal Tablolara İlişkin Sorumlulukları

Banka yönetimi; finansal tabloların Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu'na ve ilgili mevzuata (Not I. A. (2)) uygun olarak hazırlanmasından, gerçeğe uygun bir biçimde sunumundan ve hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içermeyecek şekilde hazırlanması için gerekli gördüğü iç kontrolden sorumludur.

Finansal tabloları hazırlarken yönetim; Banka'nın sürekliliğini devam ettirme kabiliyetinin değerlendirilmesinden, gerektiğinde süreklilikle ilgili hususları açıklamaktan ve Banka'yı tasfiye etme ya da ticari faaliyeti sona erdirmeye niyeti ya da mecburiyeti bulunmadığı sürece işletmenin sürekliliği esasını kullanmaktan sorumludur.

Üst yönetimden sorumlu olanlar, Banka'nın finansal raporlama sürecinin gözetiminden sorumludur.

4) Bağımsız Denetçinin Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları

Bir bağımsız denetimde, biz bağımsız denetçilerin sorumlulukları şunlardır:

Amacımız, bir bütün olarak finansal tabloların hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içerip içermediğine ilişkin makul güvence elde etmek ve görüşümüzü içeren bir bağımsız denetçi raporu düzenlemektir. UDS'lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetim sonucunda verilen makul güvence; yüksek bir güvence seviyesidir ancak, var olan önemli bir yanlışlığın her zaman tespit edileceğini garanti etmez. Yanlışlıklar hata veya hile kaynaklı olabilir. Yanlışlıkların, tek başına veya toplu olarak, finansal tablo kullanıcılarının bu tablolara istinaden alacakları ekonomik kararları etkilemesi makul ölçüde bekleniyorsa bu yanlışlıklar önemli olarak kabul edilir.

UDS'lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetimin gereği olarak, bağımsız denetim boyunca mesleki muhakememizi kullanmakta ve mesleki şüpheciliğimizi sürdürmekteyiz. Tarafımızca ayrıca:

- Finansal tablolardaki hata veya hile kaynaklı "önemli yanlışlık" riskleri belirlenmekte ve değerlendirilmekte; bu risklere karşılık veren denetim prosedürleri tasarlanmakta ve uygulanmakta ve görüşümüze dayanak teşkil edecek yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. (Hile; muvazaa, sahtekarlık, kasıtlı ihmal, gerçeğe aykırı beyan veya iç kontrol ihlali fiillerini içerebildiğinden, hile kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riski, hata kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riskinden yüksektir.)
- Banka'nın iç kontrolünün etkinliğine ilişkin bir görüş bildirmek amacıyla değil ama duruma uygun denetim prosedürlerini tasarlamak amacıyla denetimle ilgili iç kontrol değerlendirilmektedir.
- Yönetim tarafından kullanılan muhasebe politikalarının uygunluğu ile yapılan muhasebe tahminlerinin ve ilgili açıklamaların makul olup olmadığı değerlendirilmektedir.

- Elde edilen denetim kanıtlarına dayanarak, Banka'nın sürekliliğini devam ettirme kabiliyetine ilişkin ciddi şüphe oluşturabilecek olay veya şartlarla ilgili önemli bir belirsizliğin mevcut olup olmadığı hakkında ve yönetimin işletmenin sürekliliği esasını kullanmasının uygunluğu hakkında sonuca varılmaktadır. Önemli bir belirsizliğin mevcut olduğu sonucuna varmamız halinde, raporumuzda, finansal tablolardaki ilgili açıklamalara dikkat çekmemiz ya da bu açıklamaların yetersiz olması durumunda olumlu görüş dışında bir görüş vermemiz gerekmektedir. Vardığımız sonuçlar, bağımsız denetçi raporu tarihine kadar elde edilen denetim kanıtlarına dayanmaktadır. Bununla birlikte, gelecekteki olay veya şartlar Banka'nın sürekliliğini sona erdirebilir.
- Finansal tabloların, açıklamalar dahil olmak üzere, genel sunumu, yapısı ve içeriği ile bu tabloların, temelini oluşturan işlem ve olayları gerçeğe uygun sunumu sağlayacak şekilde yansıtıp yansıtmadığı değerlendirilmektedir.

Diğer hususların yanı sıra, denetim sırasında tespit ettiğimiz önemli iç kontrol eksiklikleri dahil olmak üzere, bağımsız denetimin planlanan kapsamı ve zamanlaması ile önemli denetim bulgularını üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmekteyiz.

Bağımsızlığa ilişkin etik hükümlere uygunluk sağladığımızı üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmiş bulunmaktayız. Ayrıca bağımsızlık üzerinde etkisi olduğu düşünülebilecek tüm ilişkiler ve diğer hususları ve -varsa- ilgili önlemleri üst yönetimden sorumlu olanlara iletmiş bulunmaktayız.

DRT BAĞIMSIZ DENETİM VE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.
Member of **DELOITTE TOUCHE TOHMATSU LIMITED**

Erdem Taş, SMMM
Sorumlu Denetçi

Ankara, 5 Mart 2018

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 VE 2016 TARİHLERİ İTİBARIYLA BİLANÇOLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Not (Bölüm II)	Bağımsız Denetimden Geçmiş 31.12.2017	Bağımsız Denetimden Geçmiş 31.12.2016
1 ALTIN	1	88.778.170	49.449.492
1.1 Uluslararası Standartta Olan		88.778.170	49.449.492
2 YABANCI PARA BANKNOTLAR		10.581.358	6.259.811
3 YURT DIŞI BANKALAR	2	306.351.078	317.709.256
3.1 YP Menkul Kıymetler		251.841.977	286.470.939
3.2 Mevduat		21.989.216	24.391.271
3.3 Diğer		32.519.885	6.847.046
4 REZERV DİLİMİ POZİSYONU	10	606.030	533.911
5 MENKUL KIYMETLER	3	14.531.545	13.889.108
5.1 Devlet İç Borçlanma Senetleri		14.531.545	13.636.436
5.2 Diğer		-	252.672
6 PARA POLİTİKASI İŞLEMLERİNDEN ALACAKLAR	3	137.553.171	95.555.846
6.1 Açık Piyasa İşlemleri		34.295.896	71.355.625
6.2 Bankalararası Para Piyasası İşlemleri		103.257.275	24.200.221
7 YURT İÇİ BANKALAR	4	19.467.018	-
8 KREDİLER	5	47.714.676	37.622.354
8.1 İç Krediler		47.680.497	37.590.465
8.1.1 Reeskont Kredileri		47.680.497	37.590.465
8.1.2 Diğer Krediler		-	-
8.2 Dış Krediler		34.179	31.889
9 İŞTİRAKLER	6	1.064.813	917.956
10 SDR TAHSİSATI NEDENİYLE HAZİNE YÜKÜMLÜLÜĞÜ	10	5.757.112	5.071.996
11 DURAN VARLIKLAR (NET)	7	324.862	660.625
12 TAKİPTEKİ ALACAKLAR (NET)	5	-	-
12.1 Takipteki Alacaklar		5.843.448	5.423.981
12.2 Takipteki Alacaklar Karşılığı (-)		(5.843.448)	(5.423.981)
13 ERTELENMİŞ VERGİ VARLIĞI	14	-	4.128
14 DİĞER AKTİFLER	8	4.240.651	2.444.113
14.1 Uluslararası Standartta Olmayan Altın	1	499.631	416.756
14.2 Madeni Para		61.492	131.585
14.3 Gelir Tahakkukları		60.177	43.309
14.4 Diğer		3.619.351	1.852.463
TOPLAM AKTİFLER		636.970.484	530.118.596

İlişikteki notlar, bu finansal tabloların ayrılmaz bir parçasıdır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.**31 ARALIK 2017 VE 2016 TARİHLERİ İTİBARIYLA BİLANÇOLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Not (Bölüm II)	Bağımsız Denetimden Geçmiş 31.12.2017	Bağımsız Denetimden Geçmiş 31.12.2016
1 TEDAVÜLDEKİ BANKNOTLAR	9	131.457.662	122.959.913
2 PARA POLİTİKASI İŞLEMLERİNDEN BORÇLAR	3	19.808.749	50.320
2.1 Açık Piyasa İşlemleri		-	-
2.2 Bankalararası Para Piyasası İşlemleri		77.347	50.320
2.3 Likidite Senetleri		-	-
2.4 Diğer		19.731.402	-
3 MEVDUAT	11	377.768.522	315.092.997
3.1 Kamu Sektörü Mevduatı		49.361.625	25.030.296
3.1.1 Hazine, Genel ve Özel Bütçeli İdareler		49.351.416	25.021.999
3.1.2 Diğer		10.209	8.297
3.2 Bankacılık Sektörü Mevduatı		323.504.239	285.089.599
3.2.1 Yurt İçi Bankalar		94.825.686	99.621.925
3.2.2 Yurt Dışı Bankalar		2.429.962	560.943
3.2.3 Zorunlu Karşılıklar Bloke Hesabı		226.247.656	184.905.999
3.2.3.1 Nakit		169.214.107	150.683.070
3.2.3.2 Altın		57.033.549	34.222.929
3.2.4 Diğer		935	732
3.3 Diğer Mevduat		4.902.658	4.973.102
3.3.1 İşçi Dövizleri		2.508.008	2.929.286
3.3.2 Uluslararası Kuruluşlar		70.635	51.540
3.3.3 Fonlar		242.834	215.074
3.3.4 Diğer		2.081.181	1.777.202
4 YURT DIŞI BANKALAR		2.842	1.318
5 REZERV DİLİMİ İMKANI	10	606.030	533.911
6 SDR TAHSİSATI	10	5.757.112	5.071.996
7 VERGİ YÜKÜMLÜLÜĞÜ	14	3.256.769	1.715.182
7.1 Ödenecek Vergiler		3.242.852	1.715.182
7.2 Ertelenmiş Vergi Yükümlülüğü		13.917	-
8 KARŞILIKLAR	13	386.451	437.861
9 SERMAYE VE İHTİYAT AKÇESİ	12	21.587.174	18.458.180
9.1 Ödenmiş Sermaye		25	25
9.2 Sermaye Enflasyon Düzeltme Farkı		46.209	46.209
9.3 İhtiyat Akçesi		21.540.940	18.411.946
10 DEĞERLEME HESABI	15	55.296.111	53.408.966
11 DÖNEM KÂRI		18.383.903	9.555.947
12 DİĞER PASİFLER	16	2.659.159	2.832.005
12.1 Hazine Altınları		441.776	45.321
12.2 Akreditifler		274.759	1.493.912
12.3 Gider Tahakkukları		54.566	5.448
12.4 Diğer		1.888.058	1.287.324
TOPLAM PASİFLER		636.970.484	530.118.596

İlişikteki notlar, bu finansal tabloların ayrılmaz bir parçasıdır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.**31 ARALIK 2017 VE 2016 TARİHLERİNDE SONA EREN YILLARA AİT
KÂR VEYA ZARAR TABLOLARI**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Not (Bölüm III)	Bağımsız Denetimden Geçmiş 01.01- 31.12.2017	Bağımsız Denetimden Geçmiş 01.01-31.12.2016
I - FAİZ GELİRLERİ	1	17.060.636	11.471.095
II - FAİZ GİDERLERİ	2	(6.924.814)	(3.119.710)
III - NET FAİZ GELİRİ/(GİDERİ)		10.135.822	8.351.385
IV - NET KOMİSYON VE HİZMET GELİRİ		594.529	485.128
- Komisyon ve Hizmet Geliri		610.352	502.302
- Komisyon ve Hizmet Gideri		(15.823)	(17.174)
V - FAİZ DIŞI GELİRLER	3	14.697.522	5.429.687
VI - FAİZ DIŞI GİDERLER	4	(3.941.454)	(3.089.334)
VII- VERGİ ÖNCESİ KÂR {III+IV+V-VI}		21.486.419	11.176.866
	Bölüm II		
VIII - VERGİ GİDERİ	Not 14	(3.102.516)	(1.620.919)
- Vergi karşılığı		(3.091.368)	(1.625.061)
- Ertelenmiş Vergi Geliri / (Gideri)		(11.148)	4.142
IX - NET DÖNEM KÂRI {VII-VIII}		18.383.903	9.555.947

İlişikteki notlar, bu finansal tabloların ayrılmaz bir parçasıdır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 VE 2016 TARİHLERİ İTİBARIYLA BİLANÇO DIŞI YÜKÜMLÜLÜKLER TABLOLARI

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Bağımsız Denetimden Geçmiş 31.12.2017	Bağımsız Denetimden Geçmiş 31.12.2016
BİLANÇO DIŞI YÜKÜMLÜLÜKLER		
A. Emanet Kıymetler	115.674.241	138.424.146
1. Emanet Olarak Alınan Serbest Menkul Kıymetler (*)	103.217.943	119.713.167
2. İşlem Gören Kıymetler Deposu (*)	68	202.131
3. BİST Üyeleri Teminat Mektupları Deposu	16.370	410.594
4. TMSF'nin Gelir Vergisi Stopajından Muaf DİBS Deposu	11.040.707	16.586.714
5. Diğer (*)	1.399.153	1.511.540
B. Teminat Olarak Alınanlar	141.645.821	34.205.039
1. Döviz ve Efektif Piyasaları Teminatına Alınan Bankaların DİBS Depoları (*)	4.496.364	987.882
2. Bankalararası Para Piyasası İşlemleri Tahvil Cüzdanı	116.492.677	15.785.437
4. Açık Piyasa İşlemlerinde Teminat Olarak Kabul Edilen DİBS Deposu	4.707.426	3.280.841
5. Diğer (*)	15.949.354	14.150.879
C. Yedek ve Fersude Banknotlar Deposu	97.829.312	87.546.886
1. Yedek Banknotlar - İdare Merkezi	39.949.062	37.530.662
2. Yedek Banknotlar – Şubeler, Banknot Depoları ve Diğer Birimler	57.323.324	49.694.669
3. Fersude Banknotlar – İdare Merkezi	94	74.085
4. Fersude Banknotlar – Şubeler	556.832	247.470
D. Diğer	347.136.435	335.691.276
1. Banka Malı ve Repo ile Alınan Tahvil Deposu	43.197.563	79.442.699
2. Müşteri İşlemleri Deposu – Takasbank ve Merkezi Kayıt Kuruluşu (*)	278.237.677	251.748.648
3. BİST Üyeleri Devlet Tahvili Deposu	520	30.626
4. Diğer (*)	25.700.675	4.469.303
E. EMKT Sistemindeki Basılmamış Menkul Kıymetler Deposu	526.678.666	452.087.081
TOPLAM	1.228.964.475	1.047.954.427

(*) Bilanço Dışı Yükümlülükler tablosunda yer alan bakiyeler Türk parası, yabancı para ve adet olarak tutulan kıymetlerin toplamından oluşmaktadır. Türk parası ve yabancı para kıymetler nominal değerleri üzerinden ve orijinal para birimleri ile toplam tutarın içinde gösterilmekte ancak, söz konusu kıymetler haricindeki boş kredi mektupları hesap sahiplerinin saklanması talebi ile bıraktıkları kredi mektupları, hizmet armağanı altın ve gümüş madalyonlar ile rozetler, banknot örnekleri, spesimen katalogları, basımı tamamlanmış kullanıma hazır çekler gibi kıymetler ise adet olarak yine toplam tutarın içinde ifade edilmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 VE 2016 TARİHLERİNDE SONA EREN YILLARA AİT ÖZKAYNAK DEĞİŞİM TABLOSU
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Ödenmiş Sermaye	Ödenmiş Sermaye Düzeltme Farkı	İhtiyat Akçesi	İştirak Değer Artış Fonu (*)	Kıdem Tazminatı Aktüeryal (Kayıp)/Kazanç (*)	Geçmiş Yıllar Karları / Zararları(X*)	Net Dönem Karı	Özkaynaklar Toplamı
1 Ocak 2016 Bakiyesi	25	46.209	13.729.378	649.385	2.490	13.850.280	-	28.277.767
İştirakler Gerçeğe Uygun Değer Artış/(Azalışı)	-	-	-	144.160	-	-	-	144.160
Kâr Dağıtımı:								
Temettümler	-	-	-	-	-	-	-	-
- Hazine	-	-	-	-	-	(9.312.165)	-	(9.312.165)
- Diğer Hissedarlar	-	-	-	-	-	(9.303.012)	-	(9.303.012)
- Çalışanlar	-	-	-	-	-	(3)	-	(3)
Yedeklere Aktarılan	-	-	4.535.422	-	-	(9.150)	-	(9.150)
Diğer(**)	-	-	147.146	-	-	(4.535.422)	-	-
Net Dönem Karı	-	-	-	-	-	-	9.555.947	9.555.947
31 Aralık 2016 Bakiyesi	25	46.209	18.411.946	793.545	2.490	2.693	9.555.947	28.812.855
1 Ocak 2017 Bakiyesi	25	46.209	18.411.946	793.545	2.490	9.558.640	-	28.812.855
İştirakler Gerçeğe Uygun Değer Artış/(Azalışı)	-	-	-	130.995	-	-	-	130.995
Kâr Dağıtımı:								
Temettümler	-	-	-	-	-	-	-	-
- Hazine	-	-	-	-	-	(6.420.923)	-	(6.420.923)
- Diğer Hissedarlar	-	-	-	-	-	(6.410.951)	-	(6.410.951)
- Çalışanlar	-	-	-	-	-	(3)	-	(3)
Yedeklere Aktarılan	-	-	3.128.994	-	-	(9.969)	-	(9.969)
Net Dönem Karı	-	-	-	-	-	(3.128.994)	18.383.903	18.383.903
31 Aralık 2017 Bakiyesi	25	46.209	21.540.940	924.540	2.490	8.723	18.383.903	40.906.830

(*) Diğer pasifler içerisinde gösterilmektedir. (Bkz. Not II.16)

(**)TCMB Kanunu'nun 59. Maddesi gereğince ihtiyat akçesi içerisinde yer alan hususi ihtiyatlara transfer edilmiş zamanışımına uğrayan banknotları ifade etmektedir.

İlişikteki notlar, bu finansal tabloların ayrılmaz bir parçasıdır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 VE 2016 TARİHLERİNDE SONA EREN YILLARA AİT KÂR DAĞITIM TABLOLARI

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Bağımsız Denetimden Geçmiş 01.01 - 31.12.2017(*)	Bağımsız Denetimden Geçmiş 01.01 - 31.12.2016(**)
A. DÖNEM KÂRININ DAĞITIMI		
1. Dönem Kârı	21.486.419	11.176.866
2. Ödenecek Vergi ve Yasal Yükümlülükler	(3.102.516)	(1.620.919)
- Kurumlar Vergisi (Gelir Vergisi)	(3.091.368)	(1.625.061)
- Gelir Vergisi Kesintisi	-	-
- Diğer Vergi ve Yasal Yükümlülükler	(11.148)	4.142
NET DÖNEM KÂRI	18.383.903	9.555.947
3. Geçmiş Dönem Kar / (Zararı)	8.723	2.693
4. İhtiyat Akçeleri	-	(3.128.994)
5. Bankada Bırakılması ve Tasarrufu Zorunlu Yasal Fonlar	-	-
DAĞITILABİLİR NET DÖNEM KÂRI	-	-
6. Hissedarlar Hissesi	-	(3)
7. Memurlara Temettü	-	(9.969)
1211 SAYILI TCMB KANUNU UYARINCA T.C. BAŞBAKANLIK HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI'NA ("HAZİNE") ÖDENECEK TUTAR	-	(6.410.951)

(*) Banka'nın 2017 yılı net dönem kârının dağıtımına ilişkin olarak 1 Mart 2018 tarihinde Banka Meclisi tarafından memurlara iki maaş temettü ödeneceği kararı alınmıştır. Kurumlar vergisi karşılığının hesaplanmasında memurlara iki maaş temettü ödeneceği varsayımı dikkate alınmıştır. 2017 yılı net dönem kârının dağıtımı 2018 yılı Nisan ayı içerisinde yapılacak Genel Kurul'da alınacak karar ile kesinleşecektir.

(**) 24 Nisan 2017 tarihinde yapılan Genel Kurul'da alınan karara göre Banka Kanunu'nun 60. maddesine istinaden adi ve fevkalade ihtiyat akçesi ayrılmış, hissedarlara ve memurlara temettü sonrasında bakiye tutarı Hazine Müsteşarlığı'na devredilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 VE 2016 TARİHLERİNDE SONA EREN YILLARA AİT NAKİT AKIŞ TABLOLARI

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Not (Bölüm II, III, IV)	Bağımsız Denetimden Geçmiş 01.01-31.12.2017	Bağımsız Denetimden Geçmiş 01.01-31.12.2016
Faaliyetlerde (kullanılan)/sağlanan nakit akımları			
Net dönem kârı		18.383.903	9.555.947
Düzeltilmeler:			
Duran varlıklar amortisman ve itfa giderleri	III, 4	40.183	32.825
Kıdem tazminatı karşılığı	II, 13	25.061	32.055
Net faiz geliri		(10.135.822)	(8.351.385)
Temettü geliri	III, 3	(11.141)	(6.562)
Net komisyon geliri		(594.529)	(485.128)
Vergi gideri/(geliri)	II, 14	3.102.516	1.620.919
Finansal varlıklar değer (artış)/azalışı,net		700.038	73.119
Maddi duran varlıkların satışından kaynaklanan (kâr)/zarar		(30)	(40)
Diğer		(370.348)	(953.286)
Varlık ve yükümlülüklerdeki değişiklik öncesi faaliyet kârından sağlanan nakit akımları		11.139.831	1.518.464
Faaliyetlerle ilgili varlık ve yükümlülüklerdeki değişim:			
Altın mevcudundaki değişim		(36.030.622)	2.817.229
Menkul kıymetlerdeki değişim		58.324.579	(1.926.328)
Verilen kredi ve avanslardaki net değişim		(7.302.022)	(11.889.817)
Diğer varlıklardaki net değişim		(1.429.859)	232.741
Tedavüldeki banknotlardaki net değişim		8.497.750	19.917.277
Para politikası işlemlerinden borçlardaki değişim		19.723.568	23.800
Mevduattaki net değişim		37.041.921	(7.290.343)
Diğer yükümlülüklerdeki net değişim		(10.813.091)	3.958.629
Ödenen vergiler		(2.113.149)	(1.889.310)
Ödenen kıdem tazminatları	II, 13	(76.471)	(9.441)
Alınan faizler		14.767.759	11.492.346
Ödenen faizler		(4.629.366)	(3.096.479)
Alınan komisyonlar		593.485	495.014
Ödenen komisyonlar		(15.823)	(17.174)
Faaliyetlerden sağlanan nakit, net		87.678.490	14.336.608
Yatırım faaliyetlerine ilişkin nakit akımları			
Duran varlık alımları		(47.707)	(20.981)
Duran varlık satışlarından elde edilen nakit		7.554	1.615
Alınan temettü	III, 3	11.141	6.562
Yatırım faaliyetlerinde kullanılan nakit, net		(29.012)	(12.804)
Finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akımları			
Ödenen temettüleri		(6.420.923)	(9.312.165)
Finansman faaliyetlerinde kullanılan nakit, net		(6.420.923)	(9.312.165)
Döviz kurlarındaki değişimin nakit ve nakit benzerleri üzerindeki etkisi		7.652.976	4.536.338
Nakit ve nakit benzerlerindeki değişim		88.881.531	9.547.977
Dönem başı nakit ve nakit benzerleri	IV, 1	133.119.392	123.571.415
Dönem Sonundaki Nakit ve Nakit Benzeri Değerler	IV, 2	222.000.923	133.119.392

İlişikteki notlar, bu finansal tabloların ayrılmaz bir parçasıdır.

**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN
FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOT VE AÇIKLAMALAR**
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

I. BANKA VE MALİ BÜNYE İLE İLGİLİ GENEL DİPNOT VE AÇIKLAMALAR

A. Cari döneme ilişkin dipnot ve açıklamalar

- (1) Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.'nin ("Banka") 31 Aralık 2017 tarihli bu finansal tabloları 1 Mart 2018 tarihinde Banka Meclisi tarafından onaylanmıştır.
- (2) **Bankaca uygulanan temel muhasebe politikalarının detaylı olarak açıklanması:**

Finansal tabloların hazırlanmasındaki esaslar ile ekli finansal tabloların bir parçası olan diğer muhasebe politikaları aşağıdaki gibidir:

i. Finansal Tablo Hazırlanma Esasları

Banka, muhasebe kayıtlarını ve finansal tablolarını 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, Vergi Mevzuatı ve 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu'na ("TCMB Kanunu") uygun olarak Türk Lirası cinsinden tutmakta ve hazırlamaktadır. TCMB Kanunu'nun 57'nci ve 58'inci maddeleri gereğince Banka'nın hesap dönemi takvim yılıdır. Banka, her takvim yılı sonu itibarıyla düzenleyeceği bilanço, kâr ve zarar hesabı ile yıllık faaliyet raporunu Genel Kurul'un içtimaından evvel Başbakanlık'a tevdi eder ve bilançosunu Resmi Gazete de yayımlar.

ii. Uygulanan Muhasebe İlkeleri

İlişikteki finansal tabloların hazırlanmasında uygulanan başlıca muhasebe ilkeleri aşağıda belirtilmiştir:

a. Gelir ve Giderlerin Muhasebeleştirilmesi

Etkin faiz yöntemi kullanılarak hesaplanan faiz gelirleri ve giderleri tahakkuk esasına göre muhasebeleştirilmektedir.

Etkin faiz yöntemi, finansal varlık veya yükümlülüğün itfa edilmiş maliyet ile değerlendirilmesi ve ilgili faiz gelirinin veya giderinin ilişkili olduğu döneme dağıtılması yöntemidir. Etkin faiz oranı; finansal aracın beklenen ömrü boyunca veya uygun olması durumunda daha kısa bir zaman dilimi süresince tahsil edilecek tahmini nakit toplamının, ilgili finansal varlık veya yükümlülüğü tam olarak net bugünkü değerine indirgeyen orandır.

Banka'nın yurt içi ve yurt dışı bankalar, Hazine Müsteşarlığı, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile muhtelif kişi ve kuruluşlarla olan işlemlerinden dolayı tahsil ettiği ya da ödediği komisyon ve hizmet geliri ve gideri, tahsil edildiği veya ödendiği dönemde gelir ve gider olarak muhasebeleştirilmektedir. Tahsilatı veya ödenmesi bir sonraki dönemde gerçekleşecekler için gelir ve gider tahakkukları yapılmaktadır. Komisyon ve hizmet gelir ve giderleri niteliklerine göre tahakkuk esasına göre veya tahsil edildiği veya ödendiği dönemde gelir veya gider yazılarak muhasebeleştirilmektedir.

TCMB Kanunu'nun 23 Temmuz 2010 tarih ve 6009 sayılı Kanun ile değiştirilen 61. maddesi uyarınca Türk Lirası'nın yabancı paralar karşısındaki değerinin ve uluslararası piyasalarda altın fiyatlarının değişmesi nedeniyle Banka'nın aktif ve pasifindeki dövizlerin, efektiflerin ve yabancı para cinsinden diğer varlık ve yükümlülükler ile altının değerlendirilmesi sonucu oluşan gerçekleşmemiş gelir veya giderler bilançoda geçici bir hesap olan "Değerleme Hesabı" içerisinde takip edilmektedir.

Söz konusu değerlendirme hesabı kurumlar vergisi matrahının tespitinde gelir veya gider olarak dikkate alınmamaktadır. Döviz ve efektif alım satım işlemlerinden kaynaklanan kur farkları gerçekleştikleri tarih itibarıyla kâr veya zarar tablosu içerisinde yer almaktadır.

**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN
FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOT VE AÇIKLAMALAR**
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

**I. BANKA VE MALİ BÜNYE İLE İLGİLİ GENEL DİPNOT VE AÇIKLAMALAR
(Devamı)**

b. Yabancı Para Cinsinden İşlemler

Banka'nın yabancı para cinsinden gerçekleştirdiği işlemler işlem tarihindeki kurlar üzerinden Türk Lirası'na çevrilmektedir. Finansal tabloların hazırlanması sırasında, yabancı para cinsinden kayıtlara geçirilmiş olan varlık ve yükümlülük hesapları raporlama tarihindeki cari döviz ve efektif alış kurları esas alınarak Türk Lirası'na çevrilmektedir.

Yukarıda a. maddesinde açıklandığı üzere TCMB Kanunu'nun 61. maddesi gereğince, gerçekleşmemiş kur farkı gelir ve giderleri Banka'nın bilançosunun aktif ve pasifinde "Değerleme Hesabı" kaleminde izlenmektedir. Bu gelir ve giderlerin gerçekleşmesi halinde, gerçekleşen tutarlar kâr ve zarar hesaplarına aktarılmaktadır.

c. Altın Rezervi

Banka'nın altın rezervleri, Banka kasasında, yurt dışı bankalarda ve Borsa İstanbul ("BİST") nezdinde tutulan uluslararası standartta olan ve Banka kasasında tutulan uluslararası standartta olmayan altınlardan oluşmaktadır. Rezerv yönetimi politikası kapsamında yurt dışındaki altınlar serbest depolarda tutulmaktadır. Zorunlu karşılık tesisi için bankalar ve finansman şirketleri tarafından yatırılan altınlar da yurt dışı bankalar ve BİST nezdinde takip edilmektedir.

Altın, alım tarihinde geçerli fiyatlar üzerinden kayda alınmakta ve izleyen dönemlerde gerçeğe uygun değer ile değerlendirilmektedir. Gerçeğe uygun değer haftanın son iş gününde ve ay sonlarında Londra Altın Borsası'nda saat 10:30 ve saat 15:00'te kote edilen altın fiyatlarının ortalaması (2017: 1.296,50 ABD doları/ 2016: 1.159,10 ABD doları) ve 1 ons altın = 31,1035 gram esas alınarak hesaplanmakta, ay sonlarındaki değerlendirilmiş değerleri üzerinden günlük olarak Türk Lirası'na çevrilerek bilançoda gösterilmektedir. Altının hem fiyat hem kur farkı değişiminden kaynaklanan gerçeğe uygun değer değişiklikleri gerçekleşmemiş kazanç ya da kayıp olarak TCMB Kanunu'nun 61. maddesi gereğince "Değerleme Hesabı" nda takip edilmektedir.

2017 yıl sonu itibarıyla değerlemeye esas altın kuru 4.890TL/ons (2016: 4.079 TL/ons)'dur.

d. Finansal Araçlar

Menkul Kıymetler

Banka'nın menkul kıymetleri TCMB Kanunu'nun açık piyasa işlemleri ile ilgili 52. maddesine dayanılarak, para arzı ve ekonominin likiditesini düzenlemek amacıyla, kendi nam ve hesabına satın aldığı devlet iç borçlanma senetleri ile yabancı para menkul kıymetlerden oluşmaktadır. Bu menkul kıymetler bilançoya ilk olarak işlem maliyetleri de dahil olmak üzere maliyet değerleri ile yansıtılmaktadır. Kayda alınmalarının ardından gerçeğe uygun değerleri ile değerlemeye tabi tutulmasından oluşan kazanç ve kayıplar, kâr/zarar hesaplarına intikal ettirilmiştir. Elde etme maliyeti ile gerçeğe uygun değerlerine göre değerlendirilmiş değerleri arasındaki farklar bilançoda "3. Yurt Dışı Bankalar/3.1 YP Menkul Kıymetler" ve "5. Menkul Kıymetler" kalemlerine yansıtılmaktadır.

**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN
FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOT VE AÇIKLAMALAR**
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

**I. BANKA VE MALİ BÜNYE İLE İLGİLİ GENEL DİPNOT VE AÇIKLAMALAR
(Devamı)**

d. Finansal Araçlar (devamı)

Menkul Kıymetler (devamı)

Gerçeğe uygun değer, BİST'te aynı gün valörlü işlemler için oluşan ağırlıklı ortalama fiyat, bu fiyatların bulunmaması durumunda ise, ilgili menkul kıymetlerin Banka'nın Resmi Gazete'de günlük olarak açıkladığı fiyatları üzerinden hesaplanmaktadır. Yabancı para menkul kıymetler, ay sonları itibarıyla ilgili uluslararası piyasalarda oluşan kapanış fiyatları üzerinden hesaplanan gerçeğe uygun değerleri ile değerlendirilmektedir. Menkul kıymetlerin elde tutulması esnasında kazanılan faizler, faiz gelirleri içerisinde gösterilmektedir.

Açık Piyasa İşlemleri - Geri Satım Vaadiyle Alım İşlemleri

Türk Lirası cinsinden menkul kıymetlerin geri satım vaadiyle alım işlemleri Banka'nın yürüttüğü açık piyasa işlemleri çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

Geri satım vaadiyle alım işlemleri, teminat karşılığı verilen kredi şeklinde muhasebeleştirilmektedir. Nakit alacaklar, işlem tarihinde verilen tutar kadar, aktifte "6. Para Politikası İşlemlerinden Alacaklar / 6.1 Açık Piyasa İşlemleri" kaleminde gösterilirken, teminat olarak alınan menkul kıymetler nazım hesaplarda takip edilmektedir. Bankalardan alınan faizler etkin faiz yöntemi kullanılarak ay sonlarında tahakkuk ettirilmektedir. Vadede geri satım vaadiyle alım işleminden doğan faiz geliri kâr veya zarar tablosuna yansıtılmaktadır.

Açık Piyasa İşlemleri - Geri Alım Vaadiyle Satım İşlemleri

Geri alım vaadiyle satım işlemleri, teminat karşılığı alınan mevduat şeklinde muhasebeleştirilmektedir. Teminat olarak verilen menkul kıymetler bilançonun aktifinde "5. Menkul Kıymetler" içerisinde gösterilirken, nakit borçlar, işlem tarihinde alınan tutar kadar, pasifte "2. Para Politikası İşlemlerinden Borçlar/ 2.1 Açık Piyasa İşlemleri" başlığı altında takip edilmektedir. Bankalara ödenecek faiz etkin faiz yöntemi kullanılarak ay sonlarında tahakkuk ettirilmektedir. Vadede geri alım vaadiyle satım işlemi için ödenen faiz gideri, kâr veya zarar tablosuna yansıtılmaktadır.

TL Depo Karşılığı Döviz Depo İşlemleri

Verilen döviz depo bilançonun aktifinde "7. Yurt İçi Bankalar" kaleminde, alınan TL depo bilançonun pasifinde "2. Para Politikası İşlemlerinden Borçlar/ 2.3 Diğer" kaleminde takip edilmektedir. Döviz depolarından tahsil edilen faiz ve TL depolara ödenen faiz, "etkin faiz yöntemi" kullanılarak ay sonlarında tahakkuk ettirilmektedir. Vadede işleminden doğan faiz geliri ve işlem için ödenen faiz gideri kâr/zarar tablosuna yansıtılmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOT VE AÇIKLAMALAR (Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

I. BANKA VE MALİ BÜNYE İLE İLGİLİ GENEL DİPNOT VE AÇIKLAMALAR (Devamı)

d. Finansal Araçlar (devamı)

TL Uzlaşmalı Vadeli Döviz Satış İşlemleri

Valör tarihinde döviz satış taahhüdü ile TL alacaklar nazım hesaplarda muhasebeleştirilmekte, ay sonlarında değer artışları bilançonun pasifinde "12. Diğer Pasifler / 12.4 Diğer" kaleminde, değer azalışları bilançonun aktifinde "14. Diğer Aktifler / 14.4 Diğer" kaleminde takip edilmektedir. Vadede işlem den doğan kur farkına ilişkin TL ödemeleri/tahsilatları kâr/zarar tablosuna yansıtılmaktadır.

Para Takası İşlemleri

Para takası anlaşmasına konu olan YP borçlar ve TL alacaklar valör tarihinde nazım hesaplarda muhasebeleştirilmekte, bilançonun aktifinde "3. Yurt Dışı Bankalar / 3.3 Diğer" ve pasifinde "3. Mevduat / 3.2 Bankacılık Sektörü Mevduatı / 3.2.2 Yurt Dışı Bankalar" kalemlerinde takip edilmektedir. Para takası anlaşması çerçevesinde yapılan kullanımlardan tahsil edilen ve ödenen faiz "etkin faiz yöntemi" kullanılarak ay sonlarında tahakkuk ettirilmektedir. Vadede tahsil edilen/ödenen faiz kâr/zarar tablosuna yansıtılmaktadır.

Krediler ve değer düşüklüğü karşılığı

Banka tarafından verilen krediler, borçluya para sağlama yoluyla yaratılan finansal varlıklardır. Söz konusu krediler ilk olarak elde etme maliyetinden kredi risk karşılığının düşülmesi suretiyle kayda alınmaktadır. Verilen bütün kredi ve avanslar, nakdin borçluya transferi ile kayıtlara yansıtılmaktadır.

Ödenmesi gereken tutarların tahsil edilemeyecek olduğunu gösteren bir objektif delilin söz konusu olması halinde kredi değer düşüklüğüne ilişkin bir alacak risk karşılığı oluşturulur. Söz konusu karşılığın tutarı, kredinin kayıtlı değeri ile tahsili mümkün tutar arasındaki farktır. Tahsili mümkün tutar, teminatlardan ve güvencelerden tahsil edilebilecek tutarlar da dahil olmak üzere tüm nakit akışlarının, kredinin oluştuğu zamanki orijinal etkin faiz oranı esas alınarak iskonto edilen cari değeridir.

Dönem içinde ayrılan karşılıklar ilgili dönemin gelir tablosuna kaydedilmektedir. Yasal işlemlerin tamamlandığı ve alacakların tahsil edilemeyecek olduğunun belirlendiği tarihte, alacaklar, ilgili risk karşılığı ile netleştirmek suretiyle mali tablolardan çıkarılır. Önceki dönemlerde karşılık ayrılmış olan verilen kredi ve avansların tahsil edilmesi durumunda söz konusu tutar dönem içinde ayrılan kredi risk karşılığından indirilmek suretiyle muhasebeleştirilir.

İştirakler

Banka Uluslararası Ödemeler Bankası ("BIS"), Dünya Bankalararası Finansal Telekomünikasyon Kuruluşu ("SWIFT") ve Uluslararası İslami Likidite Yönetimi Kuruluşu'na ("IILM") yaptığı yatırımlarını bilançosunda iştirak olarak sınıflandırmaktadır.

İştirakler ilk olarak işlem maliyetleri ile kaydedilmektedir. Kayda alınmalarını takip eden dönemlerde Banka'nın BIS ve SWIFT'te bulunan yatırımları gerçeğe uygun değerleri ile, IILM'de bulunan yatırımı ise gerçeğe uygun değeri güvenilir olarak ölçülemediği için maliyet değeriyle gösterilmektedir.

**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN
FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOT VE AÇIKLAMALAR**
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

**I. BANKA VE MALİ BÜNYE İLE İLGİLİ GENEL DİPNOT VE AÇIKLAMALAR
(Devamı)**

d. Finansal Araçlar (devamı)

İştirakler (devamı)

Banka'nın elinde bulundurduğu BIS hisselerinin gerçeğe uygun değeri Banka'nın BIS'in net varlıkları üzerindeki hakkının %70'i olarak hesaplanmakta ve yılsonundaki TL/SDR kuru ile TL'ye çevrilmektedir. Söz konusu değerlendirme yöntemi, BIS hisselerinin alım ve satım işlemlerindeki fiyatın belirlenmesinde kullanılan yöntemdir.

Banka'nın elinde bulundurduğu SWIFT hisselerinin gerçeğe uygun değeri SWIFT'in kendi açıkladığı hisse başı değer kullanılarak hesaplanmaktadır.

Gerçeğe uygun değer değişikliklerinden kaynaklanan gelir ve giderler, diğer pasifler altında takip edilmektedir. İştirakin elden çıkarılması ya da değer düşüklüğüne uğraması durumunda, diğer pasiflerde iştirak değer artış fonunda takip edilen kâr veya zarar tutarı, kâr veya zarar tablosuna yansıtılmaktadır.

İştiraklere ilişkin temettüler, temettü alma hakkının oluştuğu dönemde kâr veya zarar tablosuna yansıtılmaktadır.

Finansal Yükümlülükler

Finansal yükümlülükler sonraki dönemlerde etkin faiz oranı üzerinden hesaplanan faiz gideri ile birlikte etkin faiz yöntemi kullanılarak itfa edilmiş maliyet bedeli esas alınarak muhasebeleştirilmektedir. İşçi dövizli hesapları, etkin faiz yöntemi kullanılarak hesaplanan faiz gideri ile birlikte itfa edilmiş maliyet bedeli ile muhasebeleştirilmektedir.

e. Tedavüldeki Banknotlar

TCMB Kanunu'nun 4. maddesi ile Türkiye'de banknot ihraç etme yetkisi sadece Banka'ya verilmiştir. TCMB Kanunu'nun 36. maddesi gereğince tedavüle çıkarılan banknot miktarı Banka bilançosunda pasifte "1. Tedavüldeki Banknotlar" kaleminde gösterilmektedir. Banka, tedavülde bulunan banknotları gerekli gördüğü zaman yeni banknotlarla değiştirebilmektedir. Tedavüldeki banknotlar, finansal tablolarda banknotların nominal değerleriyle gösterilmektedir.

Banka'nın banknot matbaasında üretilen yarı mamul banknot stokları "15. Diğer Aktifler" kalemi altında maliyet bedeli ile izlenmektedir. Banknotlar ile ilgili harcamalar aktifleştirilmekte ve banknotlar Banka'nın yedek deposuna aktarıldığında giderleştirilmektedir. Mamul ve yarı mamul maliyetleri; doğrudan maliyetler ile amortisman gideri, personel gideri, banknot taşıma gideri ve diğer üretim giderleri gibi genel giderleri içermektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOT VE AÇIKLAMALAR (Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

I. BANKA VE MALİ BÜNYE İLE İLGİLİ GENEL DİPNOT VE AÇIKLAMALAR (Devamı)

e. Tedavüldeki Banknotlar (devamı)

Tedavülden Kaldırılan Banknotlar - Türk Lirası ve Yeni Türk Lirası

5 Mayıs 2007 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararı ile 1 Ocak 2005 tarihinde tedavüle çıkarılan Yeni Türk Lirası ve Yeni Kuruş'ta yer alan "Yeni" ibarelerinin 1 Ocak 2009 tarihinde kaldırılmasına karar verilmiş ve Türk Lirası banknotlar aynı tarih itibarıyla tedavüle çıkarılmıştır. Buna göre, Türk Lirası banknotlar ile birlikte 1 Ocak 2009 ve 31 Aralık 2009 tarihleri arasında yasal olarak tedavülde bulunan Yeni Türk Lirası banknotların tedavül mecburiyeti süresi 31 Aralık 2009 günü sona ermiştir. Tedavül süresinin sona ermesiyle birlikte, 1 Ocak 2010 tarihinden itibaren, Yeni Türk Lirası banknotlar 31 Aralık 2019 tarihi mesai bitimine kadar 10 yıl boyunca, Banka ve T.C. Ziraat Bankası A.Ş. şubelerince kabul edilecek ve değiştirilebilecektir.

Banka'ya değiştirilmek üzere önemli tutarda tedavülden kaldırılan banknot girişi beklenmemektedir.

f. Duran Varlıklar

Duran varlıklar, arsalar, binalar, demirbaşlar, taşıtlar ve yazılım ürünlerinden oluşmaktadır.

Duran varlıklar, maliyet değerlerinden birikmiş amortisman, itfa payı ve birikmiş değer düşüklükleri düşüldükten sonraki tutar üzerinden gösterilir.

İnşa edilme aşamasındaki varlıklar, maliyet değerlerinden varsa değer düşüklüğü kaybı düşülerek gösterilirler. Maliyete inşa sırasında ödenen yasal harçlar da dahil edilir. Bu tür varlıklar kullanıma hazır olduklarında amortismanına tabi tutulur.

Arsalar ve yapılmakta olan yatırımlar dışında, duran varlıkların maliyet tutarları, beklenen faydalı ömürlerine göre doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak amortisman ve itfaya tabi tutulur. Beklenen faydalı ömür, kalıntı değer ve amortisman yöntemi, tahminlerde ortaya çıkan değişikliklerin olası etkileri için her yıl gözden geçirilir ve tahminlerde bir değişiklik varsa ileriye dönük olarak muhasebeleştirilir.

Duran varlıkların elden çıkarılması ya da bir duran varlığın hizmetten alınması sonucu oluşan kazanç veya kayıp satış hasılatı ile varlığın defter değeri arasındaki fark olarak belirlenir ve kâr/zarar tablosuna dahil edilir.

Duran varlıkların amortisman oranları aşağıda belirtilmiştir:

Binalar	%2 - 4
Demirbaşlar ve taşıtlar	%2 - 50
Özel maliyet bedelleri	%10-20
Yazılım	%7 - 33

**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN
FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOT VE AÇIKLAMALAR**
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

**I. BANKA VE MALİ BÜNYE İLE İLGİLİ GENEL DİPNOT VE AÇIKLAMALAR
(Devamı)**

g. Karşılıklar

Geçmiş olaylardan kaynaklanan mevcut bir yükümlülüğün bulunması, yükümlülüğün yerine getirilmesinin muhtemel olması ve söz konusu yükümlülük tutarının güvenilir bir şekilde tahmin edilebilir olması durumunda finansal tablolarda karşılık ayrılır.

Karşılık olarak ayrılan tutar, yükümlülüğe ilişkin risk ve belirsizlikler göz önünde bulundurularak, bilanço tarihi itibarıyla yükümlülüğün yerine getirilmesi için yapılacak harcamanın en güvenilir şekilde tahmin edilmesi yoluyla hesaplanır.

Karşılıklar aynı zamanda TCMB Kanunu'nun 59'uncu maddesi gereğince gelecek yıllarda doğabilecek riskleri karşılamak üzere ayrılan dahili kıymet yollama sigorta karşılıkları ile emekli ikramiyesi ve kıdem tazminatı karşılığını ve vergi karşılığını içermektedir.

h. Emekli İkramiyesi ve Kıdem Tazminatı Karşılığı

Türkiye'de mevcut kanunlar ve toplu iş sözleşmeleri hükümlerine göre kıdem tazminatı, emeklilik veya işten çıkarılma durumunda ödenmektedir. Bilançoda muhasebeleştirilen kıdem tazminatı yükümlülüğü, tüm çalışanların emeklilikleri dolayısıyla ileride doğması beklenen yükümlülük tutarlarının net bugünkü değerine göre hesaplanmış ve finansal tablolara yansıtılmıştır. Tüm aktüeryal kayıp ve kazançlar kâr veya zarar hesaplarına yansıtılmadan diğer pasifler içerisindeki aktüeryal kayıp/kazanç hesabı altında izlenmektedir.

i. Vergiler

Banka Türk Vergi mevzuatı gereğince kurumlar vergisine tabidir. Banka ayrıca sorumlu sıfatıyla Gelir Vergisi Stopajı yapmakta, mükellef sıfatıyla da Gelir Vergisi ödemektedir.

5520 sayılı "Kurumlar Vergisi Kanunu" 21 Haziran 2007 tarihli ve 26205 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Kanun'un 32. maddesine göre kurumlar vergisi oranı 1 Ocak 2006 tarihinden itibaren %20 olarak belirlenmiştir. Kurumlar vergisi oranı, Banka'nın ticari kazancına vergi yasaları gereğince indirimi kabul edilmeyen giderlerin ilave edilmesi, vergi yasalarında ve 1211 Sayılı TCMB Kanunu'nda yer alan istisnaların indirilmesi sonucu bulunacak vergi matrahına uygulanır.

5 Aralık 2017 tarih ve 30261 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 7061 sayılı Kanun'un 91'inci maddesiyle Kurumlar Vergisi Kanunu'na eklenen Geçici 10'uncu madde uyarınca; 2018, 2019 ve 2020 yılı vergilendirme dönemlerinde elde edilecek kurum kazançları için kurumlar vergisi oranı %20'den %22'ye yükseltilmiştir.

Kurumlar vergisi oranındaki değişiklik dışında, taşınmazların satışından doğan kazançlara uygulanan %75'lik istisna oranı %50'ye indirilmiş olup ilgili varlıkların yeniden değerlendirilmesi durumunda ortaya çıkan geçici farklar üzerinden hesaplanacak ertelenmiş vergiye uygulanacak vergi oranı, ilgili taşınmazın defter değerinin satış yolu ile geri kazanılması durumunda %5 yerine %10 olarak dikkate alınması gerekmektedir.

**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN
FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOT VE AÇIKLAMALAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

**I. BANKA VE MALİ BÜNYE İLE İLGİLİ GENEL DİPNOT VE AÇIKLAMALAR
(Devamı)**

i. Vergiler (devamı)

Finansal tablolarda yer alan gelir vergileri, ilgili dönemin vergisi ile ertelenmiş vergilerdeki değişimi içermektedir.

Ertelenmiş vergi yükümlülüğü veya varlığı, varlıkların ve yükümlülüklerin finansal tablolarda gösterilen değerleri ile yasal vergi matrahı hesabında dikkate alınan tutarları arasındaki geçici farklılıkların bilanço yöntemine göre ve yasalaşmış vergi oranları dikkate alınarak hesaplanmasıyla belirlenmektedir. Ertelenmiş vergi yükümlülükleri vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenmiş vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kâr elde etmek suretiyle söz konusu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır.

Ertelenmiş vergi yükümlülüğü veya varlığı, söz konusu geçici farklılıkların ortadan kalkacağı ilerideki dönemlerde ödenecek vergi tutarlarında yapacakları tahmin edilen artış ve azalış oranlarında finansal tablolara yansıtılmaktadırlar. Ertelenmiş vergi varlığı, gelecek dönemlerde vergi avantajının sağlanmasının olası olduğu durumlarda muhasebeleştirilir. Bu varlıktan yararlanılamayacağına anlaşıldığı oranda ise ilgili varlıktan tenzil edilerek karşılık ayrılır.

Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri, cari vergi varlıklarıyla cari vergi yükümlülüklerini mahsup etme ile ilgili yasal bir hakkın olması veya söz konusu varlık ve yükümlülüklerin aynı vergi mercileri tarafından toplanan gelir vergisiyle ilişkilendirilmesi durumunda mahsup edilir.

j. Saklama İşlemleri

Çeşitli kişi ve kuruluşlara ait emanete alınan varlıklar, saklama amacıyla elde tutulduklarından nazım hesaplarda izlenmektedir.

k. Karşılaştırmalı Bilgiler ve Önceki Dönem Tarihli Mali Tabloların Düzeltilmesi

Mali durum değerlendirmesine imkan vermek üzere, Banka'nın finansal tabloları önceki dönemle karşılaştırmalı olarak hazırlanmaktadır. Cari dönem finansal tabloların sunumu ile uygunluk sağlanması açısından karşılaştırmalı bilgiler gerekli görüldüğünde yeniden sınıflandırılır ve önemli farklılıklar açıklanır. Banka önceki dönem finansal tablolarında herhangi bir sınıflama yapmamıştır.

(3) Cari dönemde muhasebe politikalarında yapılan değişiklikler ve bunun parasal etkileri:

Cari dönemde muhasebe politikalarında yapılan değişiklik bulunmamaktadır.

(4) Muhasebenin temel varsayımları olarak nitelenen işletmenin sürekliliği, dönemsellik ve tutarlılık kavramlarının Banka için geçerliliği:

Bu finansal tablolar muhasebenin temel ilkelerinden işletmenin sürekliliği, dönemsellik ve tutarlılık ilkelerine göre, Banka'nın faaliyetlerini gelecek dönemlerde kesintiye uğramadan sürdürebileceği varsayımıyla hazırlanmıştır.

**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN
FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOT VE AÇIKLAMALAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

**I. BANKA VE MALİ BÜNYE İLE İLGİLİ GENEL DİPNOT VE AÇIKLAMALAR
(Devamı)**

(5) Bilançonun hazırlanmasında esas alınan değerlendirme kuru ile bilanço tarihinden önceki son beş iş günü itibarıyla Banka tarafından ilan edilen Euro ve ABD Doları döviz alış kurlarının dökümü (döviz kuru bilgileri tam TL olarak sunulmaktadır):

a. Banka "Yabancı Para Evaluasyon Kuru"

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
(1 Euro = TL)	4,5155 TL	3,7099 TL
(1 ABD Doları = TL)	3,7719 TL	3,5192 TL

b. Bilanço tarihindeki ve bundan önceki son 5 iş günü itibarıyla Banka tarafından ilan edilen Euro ve ABD doları döviz alış kurlarının dökümü:

Bilanço Tarihindeki Döviz Alış Kuru

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Euro	4,5155 TL	3,7099 TL
ABD Doları	3,7719 TL	3,5192 TL

Bilanço Tarihinden Önceki (Euro)

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
1. Günün Döviz Alış Kuru	4,5155 TL	3,7099 TL
2. Günün Döviz Alış Kuru	4,5155 TL	3,6939 TL
3. Günün Döviz Alış Kuru	4,5478 TL	3,6901 TL
4. Günün Döviz Alış Kuru	4,5385 TL	3,6711 TL
5. Günün Döviz Alış Kuru	4,5116 TL	3,6639 TL

Bilanço Tarihinden Önceki (ABD Doları)

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
1. Günün Döviz Alış Kuru	3,7719 TL	3,5192 TL
2. Günün Döviz Alış Kuru	3,7719 TL	3,5318 TL
3. Günün Döviz Alış Kuru	3,8104 TL	3,5329 TL
4. Günün Döviz Alış Kuru	3,8197 TL	3,5135 TL
5. Günün Döviz Alış Kuru	3,8029 TL	3,5041 TL

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOT VE AÇIKLAMALAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

I. BANKA VE MALİ BÜNYE İLE İLGİLİ GENEL DİPNOT VE AÇIKLAMALAR (Devamı)

(6) Bilançoda yer alan ve aşağıda belirtilen döviz varlık ve yükümlülüklerin TL tutarlarına, bu tutarların ABD Doları karşılıklarına ve yabancı para pozisyonu tutarına ilişkin bilgiler:

	31 Aralık 2017		31 Aralık 2016	
	Bin TL	Milyon ABD Doları	Bin TL	Milyon ABD Doları
I-Döviz Varlıkları				
1) Altın	88.778.170	23.537	49.449.492	14.051
2) Yabancı Para Banknotlar	10.581.358	2.805	6.259.811	1.779
3) Yurt Dışı Bankalar	306.351.078	81.219	317.709.256	90.279
4) Rezerv Dilimi Pozisyonu	606.030	161	533.911	152
5) Menkul Kıymetler	-	-	-	-
6) Para Politikası İşlemlerinden Alacaklar	-	-	-	-
7) Yurt İçi Bankalar	19.467.018	5.161	-	-
8) Krediler	47.714.676	12.650	37.622.354	10.691
9) İştirakler	1.064.813	282	917.956	261
10) SDR Tahsisatı Nedeniyle Hazine Yükümlülüğü	5.757.112	1.526	5.071.996	1.441
11) Duran Varlıklar (Net)	-	-	-	-
12) Takipteki Alacaklar (Net)	-	-	-	-
13) Ertelenmiş Vergi Varlığı	-	-	-	-
14) Diğer Aktifler	8.090	2	5.640	2
Toplam Döviz Varlıkları	480.328.345	127.343	417.570.416	118.656
II-Döviz Yükümlülükleri				
1) Tedavüldeki Banknotlar	-	-	-	-
2) Para Politikası İşlemlerinden Borçlar	-	-	-	-
3) Mevduat	295.108.667	78.238	258.051.793	73.327
a) Kamu Sektörü	9.197.732	2.438	13.013.336	3.698
b) Bankacılık Sektörü	281.690.971	74.681	240.745.855	68.409
c) Diğer	4.219.964	1.119	4.292.602	1.220
4) Yurt Dışı Bankalar	2.842	1	1.318	-
5) Rezerv Dilimi İmkanı	606.030	161	533.911	152
6) SDR Tahsisatı	5.757.112	1.526	5.071.996	1.441
7) Vergi Yükümlülüğü	-	-	-	-
8) Karşılıklar	-	-	-	-
9) Sermaye ve İhtiyat Akçesi	-	-	-	-
10) Değerleme Hesabı	-	-	-	-
11) Dönem Kârı	-	-	-	-
12) Diğer Pasifler	1.188.401	315	1.966.799	559
Toplam Döviz Yükümlülükleri	302.663.052	80.241	265.625.817	75.479
Yabancı Para Net Genel Pozisyonu	177.665.293	47.102	151.944.599	43.177

**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN
FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOT VE AÇIKLAMALAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

**I. BANKA VE MALİ BÜNYE İLE İLGİLİ GENEL DİPNOT VE AÇIKLAMALAR
(Devamı)**

(7) Aktifte yer alan menkul ve gayrimenkullerin defter değerleri, ayrılan amortisman ve toplam sigorta tutarları:

	31 Aralık 2017				31 Aralık 2016			
	Defter Değeri	Birikmiş Amortisman	Net Defter Değeri	Sigorta Tutarı	Defter Değeri	Birikmiş Amortisman	Net Defter Değeri	Sigorta Tutarı
Menkuller	287.780	198.429	89.351	241.833	256.968	173.699	83.269	235.301
Gayrimenkuller	398.247	162.736	235.511	308.312	735.457	158.101	577.356	302.152
	686.027	361.165	324.862	550.145	992.425	331.800	660.625	537.453

(8) Belli bir öneme sahip olan, ancak tutarları tahmin edilemeyen şarta bağlı zararlara ve kazançlara ait bilgiler:

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla, Banka aleyhine açılmış ve halen devam etmekte olan davaların toplam tutarı 4.363 Bin TL, 64.596.952 ABD Doları ve 222.397 EUR'dan (31 Aralık 2016: 4.253 bin TL, 64.596.952 ABD Doları ve 222.397 EUR) oluşmaktadır. Söz konusu davalar için hukuk müşavirlerinin görüşleri çerçevesinde ilişikteki finansal tablolarda herhangi bir karşılık ayrılmamıştır.

(9) Bilançoyu önemli ölçüde etkileyen ya da bilançonun açık, yorumlanabilir ve anlaşılabilir olması açısından açıklanması gerekli olan diğer hususlar:

Değerleme Hesabı

Bilançoda yer alan "Değerleme Hesabı", 1 numaralı "Banka ve Mali Bünye ile İlgili Genel Dipnot ve Açıklamalar" bölümünün "A. Cari Döneme İlişkin Dipnot ve Açıklamalar" bendinin 2-ii-b no'lu fıkrasında detaylı olarak açıklandığı üzere bilanço tarihi itibarıyla gerçekleşmemiş değerleme farklarını yansıtmaktadır. Dönem içerisinde gerçekleşen değerleme farkları ise gelir tablosuna intikal ettirilmiştir.

B. Diğer dipnot ve açıklamalar

(1) Banka'nın faaliyetlerine ilişkin olarak bilanço tarihinden sonra ortaya çıkan, mali bünyeyi ve/veya faaliyetleri önemli ölçüde etkileyen ve bu nedenle açıklamayı gerektiren hususlara ilişkin bilgiler:

Banka Genel Kurulu'nun 2018 yılı Nisan ayı içerisinde yapılacak olağan Genel Kurul toplantısında, 1211 sayılı TCMB Kanunu'nun 56. ve 60. maddeleri, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 6335 sayılı Kanunla değişik 64. maddesi hükümleri dikkate alınarak, Banka'nın 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine uygun olarak tutulmakta olan defter kayıtlarında yer alan 21.482.097 bin TL'lik 2017 yılı dönem kârından, TCMB Kanunu'nun 60. maddesinin (a) ve (b) fıkralarında belirtilen yüzdeler baz alınarak hesaplanan tutarın düşülmesinden sonra kalan miktarın en fazla %5'inin iki aylık maaş tutarlarını geçmemek üzere personele temettü olarak ödenmesi ve 10% tutarında fevkalade ihtiyat akçesi ayrılması konusu karara bağlanacaktır.

(2) Banka'nın yurt dışı şubelerine ilişkin bilgiler:

Banka'nın yurt dışı şubesi bulunmamakta olup, Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı'nın Frankfurt, Londra, New York, Pekin, Tokyo, Washington ve Doha'da dış temsilcilikleri bünyesinde ekonomi müşavirlikleri ve ataşelikler bulunmaktadır.

**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN
FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOT VE AÇIKLAMALAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

**I. BANKA VE MALİ BÜNYE İLE İLGİLİ GENEL DİPNOT VE AÇIKLAMALAR
(Devamı)**

C. Finansal tabloları denetleyen Bağımsız Denetim Kuruluşu

31 Aralık 2017 tarihli finansal tablolar DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. ("A member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited") tarafından denetlenmiştir. Bağımsız denetim görüşü finansal tablolar ile finansal tablolara ilişkin notların başında yer almaktadır.

II. BİLANÇO VE BİLANÇO DIŞI YÜKÜMLÜLÜKLERE İLİŞKİN DİPNOT VE AÇIKLAMALAR

(1) Altın

TCMB Kanunu'nun 53'üncü maddesi gereğince Banka, ülke altın ve döviz rezervlerini para politikası hedefleri ve uygulamaları çerçevesinde yönetmektedir. Bu amaçla Banka, sırasıyla güvenli yatırım, likidite ve getiri önceliklerini dikkate alarak belirleyeceği usul ve esaslara göre yurt içi ve yurt dışı piyasalarda vadeli ya da vadesiz altın, döviz, menkul kıymet, türev ürün alım satım, borçlanma ve borç verme işlemlerini de içeren tüm bankacılık faaliyetlerinde bulunabilir.

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla Banka'nın uluslararası standartta olan 199.440.583 (31 Aralık 2016: 116.103.765) safi gram, uluslararası standartta olmayan 3.177.798 (31 Aralık 2016: 3.177.798) safi gram ve zorunlu karşılık olarak bankalar ve finansman şirketlerince tutulan 362.749.624 (31 Aralık 2016: 260.952.572) safi gram ve Hazine'nin de 2.464.247 safi gram altın mevcudu bulunmaktadır. Uluslararası standartta olan Banka malı, Hazine'ye ait ve zorunlu karşılık olarak bankalar ve finansman şirketlerince tutulan altının 375.405.864 (31 Aralık 2016: 310.054.133) gramı Bank of England ("BOE"), 136.841.651 (31 Aralık 2016: 33.331.558) gramı Borsa İstanbul'da, 18.736.294 (31 Aralık 2016: bulunmamaktadır) gramı Bank for International Settlements ("BIS") ve 33.670.645 (31 Aralık 2016: 33.670.645) gramı Banka'nın İdare Merkezi'nde saklanmaktadır. FED nezdinde 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla Banka'ya ait altın bulunmamaktadır (31 Aralık 2016: 28.689.413). Uluslararası standartta olmayan altın mevcudunun tamamı Banka'nın İdare Merkezi'nde saklanmaktadır ve bu mevcudun 345.575 (31 Aralık 2016: 345.575) gramı Hazine'ye ait olup, Bilançonun pasifinde "Diğer Pasifler" hesabı ile karşılıklı çalışmaktadır.

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla altın mevcudu, 31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihlerinde, Londra piyasasında saat 10.30'da oluşan birinci seans altın fiyatı ve bir ons altının 31,1035 grama eşit olduğu esas alınarak değerlendirilmiştir.

Altın	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Uluslararası Standartta Olan Altın	88.778.170	49.449.492
TCMB malı altın	31.357.177	15.226.563
BOE nezdindeki	17.257.057	7.048.281
FED nezdindeki	-	3.762.506
BIS nezdindeki	2.945.826	-
Yurt içindeki	11.154.294	4.415.776
Bankalar ve finansman şirketleri zorunlu karşılık altını	57.033.549	34.222.929
BOE nezdindeki altın	41.766.378	29.851.623
Borsa İstanbul nezdindeki altın	15.267.171	4.371.306
Hazine malı altın	387.444	-
Uluslararası Standartta Olmayan Altın	499.631	416.756
TCMB	445.298	371.435
Hazine	54.333	45.321

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOT VE AÇIKLAMALAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

II. BİLANÇO VE BİLANÇO DIŞI YÜKÜMLÜLÜKLERE İLİŞKİN DİPNOT VE AÇIKLAMALAR (Devamı)

(2) Yurt Dışı Bankalar

	31 Aralık 2017		31 Aralık 2016	
	Bin TL	Milyon ABD Doları	Bin TL	Milyon ABD Doları
Menkul kıymet portföyü	251.841.977	66.768	286.470.939	81.402
Mevduat	21.989.216	5.830	24.391.271	6.931
Diğer	32.519.885	8.621	6.847.046	1.946
- Vadesiz mevduat	27.326.773	7.244	2.272.455	646
- SDR holding hesabı	5.190.498	1.376	4.573.611	1.300
- Diğer	2.614	1	980	-
Toplam	306.351.078	81.219	317.709.256	90.279

Yurt Dışı Bankalar Hesabı, Banka'nın yurt dışındaki bankalar nezdindeki cari hesapları ile rezerv amaçlı tutulan menkul kıymetler portföyünden oluşmaktadır. Menkul kıymetler portföyü, yabancı ülke devlet tahvilleri ve hazine bonolarını içermekte olup, yurt dışı bankalar nezdinde saklamada bulunmaktadır.

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla, rezerv amaçlı tutulan menkul kıymetler portföyünün tutarı 251.841.977 bin TL (31 Aralık 2016: 286.470.939) olup, işlem gördükleri uluslararası piyasalarda bilanço tarihinde oluşan fiyatlarla değerlendirilerek muhasebeleştirilmektedir.

(3) Menkul Kıymetler ve Para Politikası İşlemlerinden Alacaklar ve Borçlar

(a) Menkul Kıymetler hesabına ilişkin bilgiler

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla menkul kıymetler hesabı altında 14.531.545 bin TL tutarında kesin alım yoluyla edinilen menkul kıymet bulunmaktadır. (31 Aralık 2016 itibarıyla 13.889.108 bin TL tutarında kesin alım yoluyla edinilen menkul kıymet bulunmaktadır.)

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla menkul kıymetlerin yapısı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017			
	Elde Etme Maliyeti	Reeskontu (net)	Bilanço Değeri	Borsa Rayici
Geri Satım Vaadi ile Alınan:				
Hazine Bonoları ve Devlet Borçlanma Tahvilleri				
1. Sabit Getirili	-	-	-	-
2. Enflasyona Endeksli	-	-	-	-
3. Döviz Endeksli	-	-	-	-
4. Dövizli Natık	-	-	-	-
5. Değişken Faizli	-	-	-	-
Kesin Alım:				
Hazine Bonoları ve Devlet Borçlanma Tahvilleri				
1. Sabit Getirili	14.557.548	(26.003)	14.531.545	14.531.545
2. Enflasyona Endeksli	-	-	-	-
3. Döviz Endeksli	-	-	-	-
4. Dövizli Natık	-	-	-	-
5. Değişken Faizli	-	-	-	-
TOPLAM	14.557.548	(26.003)	14.531.545	14.531.545

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOT VE AÇIKLAMALAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

II. BİLANÇO VE BİLANÇO DIŞI YÜKÜMLÜLÜKLERE İLİŞKİN DİPNOT VE AÇIKLAMALAR (Devamı)

(3) Menkul Kıymetler ve Para Politikası İşlemlerinden Alacaklar ve Borçlar (devamı)

(a) Menkul Kıymetler hesabına ilişkin bilgiler (devamı)

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla kesin alım yoluyla edinilen TL cinsinden menkul kıymetlerin nominal değeri 14.956.000 bin TL'dir. (31 Aralık 2016: 13.945.000 bin TL)

31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla menkul kıymetlerin yapısı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2016			
	Elde Etme Maliyeti	Reeskontu (net)	Bilanço Değeri	Borsa Rayici
Geri Satım Vaadi ile Alınan:				
Hazine Bonoları ve Devlet Borçlanma Tahvilleri				
1. Sabit Getirili	-	-	-	-
2. Enflasyona Endeksli	-	-	-	-
3. Döviz Endeksli	-	-	-	-
4. Döviz Natık	-	-	-	-
5. Değişken Faizli	-	-	-	-
Kesin Alım:				
Hazine Bonoları ve Devlet Borçlanma Tahvilleri				
1. Sabit Getirili	13.913.259	(24.151)	13.889.108	13.889.108
2. Enflasyona Endeksli	-	-	-	-
3. Döviz Endeksli	-	-	-	-
4. Döviz Natık	-	-	-	-
5. Değişken Faizli	-	-	-	-
TOPLAM	13.913.259	(24.151)	13.889.108	13.889.108

(b) Para Politikası İşlemlerinden Alacaklar ve Borçlar hesabına ilişkin bilgiler

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla nazım hesaplarda takip edilen geri satım vaadi ile alınan menkul kıymetlerin yapısı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	
	Nominal	Borsa rayici
Geri Satım Vaadi ile Alınan:		
Hazine Bonoları ve Devlet Borçlanma Tahvilleri		
1. Sabit Getirili	28.241.563	34.403.522
2. Enflasyona Endeksli	-	-
3. Döviz Endeksli	-	-
4. Döviz Natık	-	-
5. Değişken Faizli	-	-
TOPLAM	28.241.563	34.403.522

	31 Aralık 2016	
	Nominal	Borsa rayici
Geri Satım Vaadi ile Alınan:		
Hazine Bonoları ve Devlet Borçlanma Tahvilleri		
1. Sabit Getirili	65.497.699	72.870.843
2. Enflasyona Endeksli	-	-
3. Döviz Endeksli	-	-
4. Döviz Natık	-	-
5. Değişken Faizli	-	-
TOPLAM	65.497.699	72.870.843

**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN
FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOT VE AÇIKLAMALAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

**II. BİLANÇO VE BİLANÇO DIŞI YÜKÜMLÜLÜKLERE İLİŞKİN DİPNOT VE
AÇIKLAMALAR (Devamı)**

(3) Menkul Kıymetler ve Para Politikası İşlemlerinden Alacaklar ve Borçlar (devamı)

(b) Para Politikası İşlemlerinden Alacaklar ve Borçlar hesabına ilişkin bilgiler (devamı)

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla bilançonun aktifinde yer alan Para Politikası İşlemlerinden Alacaklar – Açık Piyasa İşlemlerinde takip edilen geri satım vaadi ile alım işlemlerinden alacaklar 34.295.896 bin TL tutarındaki işlem maliyeti ve gelir reeskontu toplamından oluşmaktadır. (31 Aralık 2016: 71.355.625 bin TL). 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla geri satım vaadi ile alım işlemlerinden gelir reeskontu olan 35.896 bin TL (31 Aralık 2016: 48.626 bin TL) Para Politikası İşlemlerinden Alacaklar – Açık Piyasa İşlemlerinde takip edilmektedir.

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla Banka'nın taraf olarak piyasalara verdiği gelir reeskontu dahil 103.257.275 bin TL tutarındaki Bankalararası Para Piyasası işlemleri, aktif hesaplarda Para Politikası İşlemlerinden Alacaklar – Bankalararası Para Piyasası İşlemleri olarak muhasebeleştirilmiştir (31 Aralık 2016: 24.200.221 bin TL). Söz konusu hesapla ilgili olarak hesaplanan 109.575 bin TL (31 Aralık 2016: 11.421 bin TL) tutarındaki faiz gelir reeskontu yine aynı hesap altında kayıtlara alınmıştır.

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla Banka'nın taraf olarak Bankalararası Para Piyasası'ndan aldığı gider reeskontu dahil 19.808.749 bin TL (31 Aralık 2016: 50.320 bin TL) tutarındaki Bankalararası Para Piyasası işlemleri, pasif hesaplarda Para Politikası İşlemlerinden Borçlar – Bankalararası Para Piyasası İşlemleri ve TL Depo Karşılığı Döviz Depo İşlemleri olarak muhasebeleştirilmiştir. Söz konusu hesapla ilgili olarak hesaplanan Bankalararası Para Piyasası işlemleri için 47 bin TL (31 Aralık 2016: 20 bin TL) ve TL depo karşılığı döviz depo işlemleri için 34.834 bin TL (31 Aralık 2016: Bulunmamaktadır.) tutarındaki faiz gider reeskontu yine aynı hesap altında kayıtlara alınmıştır.

(4) Yurt İçi Bankalar

Yurt içi bankalar kaleminde TCMB tarafı döviz depo işlemleri, karşılaştıran döviz depo işlemleri ve 18 Ocak 2017 tarihinde başlayan TL depoları karşılığı döviz depo işlemleri gösterilmekte olup, 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla 19.467.018 bin TL'dir (2016: Bulunmamaktadır). Bu kaleme yansıtılan gelir reeskontu TL depoları karşılığı döviz depo işlemleri için 4.052 bin TL'dir (2016: Bulunmamaktadır).

**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN
FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOT VE AÇIKLAMALAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

II. BİLANÇO VE BİLANÇO DIŞI YÜKÜMLÜLÜKLERE İLİŞKİN DİPNOT VE AÇIKLAMALAR (Devamı)

(5) Krediler

(a) İç krediler hesabına ilişkin bilgiler:

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla iç krediler hesabı bankalara kullandırılan 47.680.497 bin TL (31 Aralık 2016: 37.590.465 bin TL) tutarındaki reeskont kredilerinden oluşmaktadır.

(b) Banka ortaklarına ve mensuplarına verilen her çeşit avans veya kredinin bakiyesi ve açıklamaları:

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla bulunmamaktadır (31 Aralık 2016: Bulunmamaktadır).

(c) Dış Krediler hesabına ilişkin bilgiler:

Dış krediler, diğer ülke merkez bankaları ile yapılan ikili anlaşmalar gereği, ticari işlemlerin takibi için Banka nezdinde açılan hesapların krediye dönüşmesi sonucu oluşan alacaklardır.

(d) Takipteki alacaklar hesabına ilişkin bilgiler (net):

Takipteki alacaklar, Irak ile olan ticari ilişkilerden kaynaklanan alacaklar ile Körfez krizi nedeniyle Irak'tan tahsil edilemeyen alacaklardan kaynaklanmaktadır. Bakiyenin tamamı için karşılık ayrılarak aktifte takipteki alacaklar hesabında izlenmektedir.

Takipteki alacaklar ve karşılıklar hesabının dönem içindeki hareketleri:

	31 Aralık 2017		31 Aralık 2016	
	Bin TL	Bin ABD Doları	Bin TL	Bin ABD Doları
Önceki Dönem Sonu Bakiyesi	5.423.981	1.541.254	4.458.845	1.534.859
- Dönem İçinde İntikal (+) (*)	28.976	7.951	22.506	6.395
- Diğer Takip. Alacak Hesaplarından Giriş (+)	-	-	-	-
- Diğer Takip. Alacak Hesaplarından Çıkış (-)	-	-	-	-
- Dönem İçinde Tahsilat (-)	-	-	-	-
- Aktiften Silinen (-)	-	-	-	-
- Kur Farkı	390.491	-	942.630	-
Dönem Sonu Bakiyesi	5.843.448	1.549.205	5.423.981	1.541.254
- Aktifte Ayrılan Özel Karşılık (-)	(5.843.448)	(1.549.205)	(5.423.981)	(1.541.254)
Karşılık Sonrası Bakiye	-	-	-	-

(*) 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla 28.976 bin TL (31 Aralık 2016: 22.506 bin TL) tutarındaki dönem içinde intikal takipteki alacaklara ilişkin faiz tahakkuklarını ifade etmektedir.

Takipteki kredilere ilişkin yabancı para alacaklar günlük olarak değerlendirilmekte ve değerlendirme sonucu oluşan kur farkları, TCMB Kanunu'nun 61. maddesi uyarınca gerçekleşmemiş gelir veya giderler olarak kabul edilerek geçici bir hesap olan "Değerleme Hesabı" içerisinde takip edilmektedir. Söz konusu alacaklara ilişkin kur farkları da dahil olmak üzere ayrılan karşılıklar, TCMB Kanunu'nun 59. maddesi gereğince Banka'nın gayri safi kârından karşılanmak üzere kâr-zarar hesapları içinde izlenmektedir.

**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN
FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOT VE AÇIKLAMALAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

II. BİLANÇO VE BİLANÇO DIŞI YÜKÜMLÜLÜKLERE İLİŞKİN DİPNOT VE AÇIKLAMALAR (Devamı)

(6) İştirakler

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla Banka'nın iştiraklerinin detayı aşağıdaki gibidir:

Unvanı	Pay Oranı (%)	Toplam Ödenmiş Sermayesi	31 Aralık 2017 Elde Etme Maliyeti	31 Aralık 2016 Elde Etme Maliyeti	31 Aralık 2017 Değer	31 Aralık 2016 Değer
Bank for International Settlements (BIS) (*) (**)	1,43	698,9 milyon SDR	(*) 10.000.000 SDR	(*) 10.000.000 SDR	1.026.926	882.636
International Islamic Liquidity Management Corporation (IILM)	13,33	75 milyon ABD Doları	10.000.000 ABD Doları	10.000.000 ABD Doları	37.719	35.192
S.W.I.F.T.	0,007	13,8 milyon Euro	18.320 Euro	18.320 Euro	168	128
Toplam İştirakler					1.064.813	917.956

(*) Banka'nın BIS'deki iştiraki toplam 8.000 hisse karşılığı olan, ödenmiş 10.000.000 SDR, ödenmemiş 30.000.000 SDR'dir.

(**) Gerçeğe uygun değeri Banka'nın net varlıklar üzerindeki hakkının %70'i olarak hesaplanmıştır.

Banka 1 Ocak 2013 tarihine kadar iştiraklerini elde etme maliyeti ile gösterip bilanço tarihindeki Banka döviz alış kuru ile değerlemekteyken; 1 Ocak 2013 tarihi itibarıyla yaptığı muhasebe politikası değişikliği sonrası gerçeğe uygun değerlerini tespit edebildiği BIS ve SWIFT'teki yatırımlarını finansal tablolarda gerçeğe uygun değeri ile göstermeye başlamıştır; gerçeğe uygun değeri net ölçülemeyen IILM yatırımı ise bilanço tarihi itibarıyla yabancı para değerlemesine tabi tutulmuş maliyet bedeli ile gösterilmeye devam etmektedir. Cari yılda iştiraklerde meydana gelen 146.857 bin TL tutarındaki değer artışının 8.965 bin TL tutarındaki yabancı para değerlemesinden kaynaklanan kısmı pasif hesaplar içerisinde “Değerleme Hesabı’nda” geri kalan 137.892 bin TL ise 6.897 bin TL tutarındaki ertelenmiş vergi etkisi düşüldükten sonra 130.995 bin TL olarak “Diğer Pasifler” altındaki “İştirak Değer Artış Farkı’nda” muhasebeleştirilmiştir. (Bkz. Not II. 16)

İştirakler Hareket Tablosu	2017	2016
Açılış bakiyesi (1 Ocak)	917.956	753.092
Yıl içindeki gerçeğe uygun değer değişiklikleri	137.892	151.747
Yıl içindeki yabancı para değerlendirme etkisi	8.965	13.117
Kapanış Bakiyesi (31 Aralık)	1.064.813	917.956

2017 yılı içerisinde satın alınan veya elden çıkarılan iştirak bulunmamaktadır.

2017 yılı içerisinde Bank for International Settlements'tan 11.141 bin TL kâr payı tahsil edilmiştir. (2016: 6.562 bin TL)

(7) Duran Varlıklar

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla gayrimenkullerin brüt tutarı 398.247 bin TL (31 Aralık 2016: 735.457 bin TL), birikmiş amortismanları 162.736 bin TL (31 Aralık 2016: 158.101 bin TL); menkullerin brüt tutarı 287.780 bin TL (31 Aralık 2016: 256.968 bin TL), birikmiş amortismanları ise 198.429 bin TL'dir (31 Aralık 2016: 173.699 bin TL).

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOT VE AÇIKLAMALAR (Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

II. BİLANÇO VE BİLANÇO DIŞI YÜKÜMLÜLÜKLERE İLİŞKİN DİPNOT VE AÇIKLAMALAR (Devamı)

(8) Diğer Aktifler

Diğer aktifler - Diğer hesabının dökümü aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Kurumlar vergisinden mahsubu yapılacak geçici vergi	2.158.795	1.447.972
Kurumlar vergisinden mahsubu yapılacak gelir vergisi stopajı	141.039	222.735
Banknot matbaası hammadde ve yarı mamulleri	52.040	50.983
İnşa halindeki banka bina giderleri	450.044	25.021
Sair malzeme ve diğer depolar	5.418	9.647
Banknot matbaası akreditif bedelleri	690	352
Koleksiyon banknotlar deposu	3.668	3.183
Madalyonlar deposu	112	493
TL uzlaşmalı vadeli döviz işlemleri değer artış farkları	404.313	-
İleri valörlü döviz satışından alacaklar	326.315	-
Diğer	76.917	92.077
Toplam	3.619.351	1.852.463

Diğer aktifler – Gelir tahakkukları hesabının dökümü aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Hazine Müsteşarlığı'ndan tahsil edilecek masraf ve komisyonlar (*)	35.408	25.909
EFT mesaj ücretleri gelir tahakkukları	18.508	15.601
Diğer	6.261	1.799
Toplam Faiz ve Gelir Reeskont ve Tahakkukları	60.177	43.309

(*) 4 Ekim 2011 tarihli ve 9525/19124 sayılı Banka Meclisi kararı ile Tarifeler Yönetmeliği değiştirilerek T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile yapılacak işlemlerden 12 Ekim 2011 tarihinden itibaren komisyon, ücret ve masraf tahsil edilmektedir.

(9) Tedavüldeki Banknotlar

Banka, TCMB Kanunu'nun 1. maddesi uyarınca Türkiye'de banknot ihracı imtiyazına münhasıran sahiptir. 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla Banka'nın ihraç ettiği banknot tutar 131.457.662 bin TL'dir (31 Aralık 2016: 122.959.913 bin TL).

Tedavüldeki banknotlar hareket tablosu	2017	2016
1 Ocak bakiyesi	122.959.913	103.042.636
Tedavüle giren banknotlar	50.964.983	55.309.941
Tedavülden çekilen ve imha edilen banknotlar	(42.467.234)	(35.245.518)
Zaman aşımına uğrayan banknotlar	-	(147.146)
31 Aralık Bakiyesi	131.457.662	122.959.913

**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN
FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOT VE AÇIKLAMALAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

**II. BİLANÇO VE BİLANÇO DIŞI YÜKÜMLÜLÜKLERE İLİŞKİN DİPNOT VE
AÇIKLAMALAR (Devamı)**

(10) Rezerv Dilimi İmkani

Türkiye'nin Uluslararası Para Fonu (IMF) üyeliğinden doğan mali ilişkiler çerçevesinde ülke kotası, 18 Şubat 2016 tarihi itibarıyla, 3.202.800.000 SDR tutarında artırılarak 4.658.600.000 SDR olmuştur.

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla IMF nezdinde bulunan 4.658.600.000 SDR tutarındaki kotanın peşin ödenen kısmını oluşturan 112.775.000 SDR tutarındaki rezerv dilimi pozisyonu aktifte Rezerv Dilimi Pozisyonu hesabına; pasifte ise Rezerv Dilimi İmkani hesabına kaydedilmiştir. 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla söz konusu hesabın bakiyesi 606.030 bin TL'dir (31 Aralık 2016: 533.911 bin TL).

IMF ile yapılmış olan protokole istinaden Türkiye'ye tahsis edilen ve Hazine tarafından kullanılmış olan 112.307.000 SDR (31 Aralık 2016: 112.307.000 SDR) Banka aktifinde "SDR Tahsisatı Nedeniyle Hazine Yükümlülüğü", pasifinde ise "SDR Tahsisatı" olarak kayıtlara yansıtılmaktadır. Buna ilave olarak, 2009 yılı içerisinde 28 Ağustos 2009 ve 9 Eylül 2009 tarihlerinde sırasıyla Genel SDR tahsisatı olarak 883.122.365 SDR, Özel SDR tahsisatı olarak ise 75.900.364 SDR IMF tarafından Banka aracılığı ile Hazine'ye kullanılmış ve yine belirtilen şekilde kayıtlara yansıtılmıştır. 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla söz konusu hesabın bakiyesi 5.757.112 bin TL'dir (31 Aralık 2016: 5.071.996 bin TL).

(11) Mevduat

Mevduat hesapları, Hazine, kamu kuruluşları, bankacılık sektörü, işçi dövizleri hesapları, uluslararası kuruluşlar mevduatı ve fonlardan oluşmaktadır.

Kamu Sektörü ve Bankacılık Sektörü Mevduatı

TCMB Kanunu'nun 41'inci maddesine istinaden Banka, Hazine Müsteşarlığı haricindeki kamu sektörü mevduatına faiz ödememektedir. 1211 sayılı TCMB Kanunu'nun 13 Şubat 2011 tarih ve 6111 sayılı Kanun ile değişik 41. maddesinde Hazine Müsteşarlığı'na ait Banka nezdinde bulunan tevdiatın nemalandırılmasına ilişkin usul ve esasların Banka ile Hazine tarafından müştereken tespit olunacağı hükme bağlanmıştır. Bu çerçevede Hazine ile Banka arasında "Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Nezdinde Tutulan T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı'na Ait Mevduat Hesaplarının Nemalandırılmasına İlişkin Usul ve Esaslar" başlıklı protokol 12 Ekim 2011 tarihi itibarıyla imzalanmış ve Hazine'nin Banka nezdindeki hesaplarına faiz ödenmeye başlanmıştır. Hazine mevduatı dışında kalan kamu sektörü mevduatı vadesizdir.

Bankacılık sektörünün mevduatı ise ihbarlı yatırılan döviz mevduatları ve vadesiz TL mevduatları ile zorunlu karşılıklardan oluşmaktadır. 3 Kasım 2014 tarihinden itibaren Türk Lirası zorunlu karşılıklara faiz ödemesi yapılmaktadır. Ayrıca 5 Mayıs 2015 tarihinden itibaren yabancı para zorunlu karşılıklara da faiz ödenmesine başlanmıştır.

İşçi Dövizleri Hesapları

İşçi Dövizleri Hesapları, yurt dışında yerleşik Türk vatandaşlarının döviz mevduatlarından oluşmakta olup, 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla tutarı 2.508.008 bin TL'dir (31 Aralık 2016: 2.929.286 bin TL).

İşçi Dövizleri Hesapları'nın vadesi 3 yıldır. İşçi Dövizleri Hesapları tasfiye sürecinde olduğundan yeni hesap açılmamaktadır. 1 Ocak 2015 tarihinden itibaren vadesi dolan hesapların vadesi yenilenmemekte, söz konusu hesaplar tahakkuk ettirilen faizleriyle birlikte, sıfır faizli vadesiz hesap olarak takip edilmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOT VE AÇIKLAMALAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

II. BİLANÇO VE BİLANÇO DIŞI YÜKÜMLÜLÜKLERE İLİŞKİN DİPNOT VE AÇIKLAMALAR (Devamı)

(11) Mevduat (devamı)

İşçi Dövizleri Hesapları (devamı)

İşçi Dövizleri Hesapları'nın döviz cinsine göre dağılımı aşağıda sunulmuştur:

Döviz Cinsi	31 Aralık 2017			31 Aralık 2016		
	Döviz Bakiyesi (000)	Bin TL Karşılığı	Faiz oranları (*)	Döviz Bakiyesi (000)	Bin TL Karşılığı	Faiz oranları (*)
Euro	527.205	2.380.594	%0,00 - %0,25	744.608	2.762.421	%0,00 - %0,25
ABD Doları	26.173	98.722	%0,00	37.730	132.779	%0,00 - %0,25
İsviçre Frangı	7.109	27.404	%0,00	9.529	32.831	%0,00 - %0,25
Diğer	259	1.288	%0,00	295	1.255	%0,00 - %0,25
Toplam		2.508.008			2.929.286	

(*) 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla mevduata uygulanan en düşük faiz oranları Euro için %0,00 ABD Doları için %0,00, İsviçre Frangı için %0,00, İngiliz Sterlini için %0,00 olarak gerçekleşmiştir (31 Aralık 2016: Euro için %0,00, ABD Doları için %0,00, İsviçre Frangı için %0,00, İngiliz Sterlini için %0,00).

Uluslararası Kuruluşlar Mevduatı

Uluslararası Kuruluşlar mevduatı, başlıca IMF'nin Banka'ya transfer ettiği özel çekme hakları ("SDR") cinsinden olan tutarın bin TL karşılığıdır. Banka, IMF ile Türkiye'nin ilişkilerini sürdürmek amacıyla depozitor kuruluş olarak belirlenmiştir. 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla, minimum kota tutarı olarak tutulan SDR tutarının karşılığı olan 56.869 bin TL (31 Aralık 2016: 46.509 bin TL) IMF'nin mevduat hesabı altında yer almaktadır. Buna ek olarak, 18 bin TL tutarındaki bakiye üye ülkenin para birimi cinsinden ve üye ülke sınırları içinde gerçekleşen IMF idari harcamaları ve IMF'nin yayın satış gelirleri gibi gelirlerinin takibi için kullanılmaktadır (31 Aralık 2016: 15 bin TL). Ayrıca 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla Banka nezdinde 13.381 bin TL tutarında Afrika Kalkınma Bankası'na (AfKB) ilişkin mevduat bulunmaktadır. (31 Aralık 2016: 5.016 bin TL)

Fonlar

Fonlar, Başbakanlık'a bağlı çeşitli fonların vadesiz mevduat bakiyelerinden oluşmakta ve bu hesaplara faiz ödenmemektedir.

(12) Sermaye ve İhtiyat Akçesi

Banka'nın nominal sermayesi, TCMB Kanunu'nun 5. maddesi uyarınca 25.000 (tam) TL olup, her biri 10 Kr.'lik 250.000 hisseye ayrılmıştır. Bu sermaye Hükümet'in tasvibiyle artırılabilir. Hisse senetleri A, B, C ve D sınıflarına ayrılmıştır. A sınıfı hisse senetleri münhasıran Hazine'ye ait olup, A sınıfı hisse senetleri sermayenin %51'inden aşağı düşemez.

Banka'nın sermayesinin 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla gösterimi:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Nominal sermaye	25	25
Sermaye enflasyon düzeltme farkı	46.209	46.209
Toplam sermaye	46.234	46.234

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOT VE AÇIKLAMALAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

II. BİLANÇO VE BİLANÇO DIŞI YÜKÜMLÜLÜKLERE İLİŞKİN DİPNOT VE AÇIKLAMALAR (Devamı)

(12) Sermaye ve İhtiyat Akçesi (devamı)

Banka'nın hissedarlarının dökümü aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2017		31 Aralık 2016	
	Hisse Tutarı TL (*)	Hisse Oranı %	Hisse Tutarı TL (*)	Hisse Oranı %
Hazine	13.780	55	13.780	55
T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	4.806	19	4.806	19
Mervak İç ve Dış Ticaret A.Ş.	1.280	5	1.280	5
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	621	3	621	3
Türkiye İş Bankası A.Ş.	582	2	582	2
T.C. Sosyal Güvenlik Kurumu	350	2	350	2
Türkiye Kızılay Derneği	301	1	301	1
Türkiye Halk Bankası A.Ş.	277	1	277	1
Diğer	3.003	12	3.003	12
Toplam nominal sermaye	25.000	100	25.000	100

(*) Hisse tutarları tam TL olarak ifade edilmiştir.

Banka'nın yıllık safi kârının %20'si her yıl adi ihtiyat akçesi olarak ayrılmaktadır. Ayrıca, safi kârdan adi ihtiyat akçesinin ve hissedar ilk kâr hissesinin düşülmesinden sonra kalan tutar üzerinden %10 oranında fevkalade ihtiyat akçesi ayrılmaktadır.

24 Nisan 2017 tarihli Banka Genel Kurul Toplantısı'nda, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine uygun olarak tutulmakta olan defter kayıtlarında yer alan 9.549.916 bin TL tutarındaki Banka'nın 2016 yılı net dönem kârının 9.969 bin TL tutarındaki kısmı çalışanlarına, 3 bin TL tutarındaki kısmı hissedarlarına ödenmiş ve 3.128.994 bin TL tutarındaki kısım ihtiyat akçelerine transfer edilmiştir. Bakiyenin 6.410.951 bin TL tutarındaki kısmı ise Hazine'ye aktarılmıştır.

(13) Karşılıklar

Emekli İkramesi ve Kıdem Tazminatı Karşılığı

Banka, 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla 143.395 bin TL (31 Aralık 2016: 194.805 bin TL) tutarındaki toplam emekli ikramiyesi ve kıdem tazminatı yükümlülüğünün tamamına karşılık ayırmış ve bu karşılığı karşılıklar hesabına yansıtmıştır.

Kıdem tazminatının hareketi aşağıda sunulmuştur:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
1 Ocak bakiyesi	194.805	172.191
Hizmet maliyeti	17.287	25.166
Faiz maliyeti	7.774	6.889
Yıl içinde ödenen	(76.471)	(9.441)
31 Aralık bakiyesi	143.395	194.805

**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN
FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOT VE AÇIKLAMALAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

**II. BİLANÇO VE BİLANÇO DIŞI YÜKÜMLÜLÜKLERE İLİŞKİN DİPNOT VE
AÇIKLAMALAR (Devamı)**

(13) Karşılıklar (devamı)

Transfer Sigortası Karşılığı

Banka, 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla 243.056 bin TL (31 Aralık 2016: 243.056 bin TL) tutarında banknot, efektif ve altın gibi kıymetlerin transfer sigortası için karşılık hesaplamış ve bu tutarı karşılıklar hesabına yansıtılmıştır.

(14) Vergi Yükümlülüğü

Kurumlar Vergisi

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Ödenecek kurumlar vergisi	3.091.368	1.625.061
Diğer vergiler (*)	151.484	90.121
Vergi yükümlülüğü – net	3.242.852	1.715.182

(*) Gelir vergisi, banka sigorta muamele vergisi, damga vergisi ve katma değer vergisinden oluşmaktadır.

Banka, Türkiye’de geçerli olan kurumlar vergisine tabidir. Banka’nın cari dönem faaliyet sonuçlarına ilişkin tahmini vergi yükümlülükleri için ekli finansal tablolarda gerekli karşılıklar ayrılmıştır.

Vergiye tabi kurum kazancı üzerinden tahakkuk ettirilecek kurumlar vergisi oranı ticari kazancın tespitinde gider yazılan vergi matrahından indirilemeyen giderlerin eklenmesi ve vergiden istisna kazançlar, vergiye tabi olmayan gelirler ve diğer indirimler düşüldükten sonra kalan matrah üzerinden hesaplanmaktadır.

2017 yılında uygulanan efektif vergi oranı %20’dir (2016: %20).

Türkiye’de geçici vergi üzer aylık dönemler itibarıyla hesaplanmakta ve tahakkuk ettirilmektedir. 2017 yılı kurum kazançlarının geçici vergi dönemleri itibarıyla vergilendirilmesi aşamasında kurum kazançları üzerinden hesaplanması gereken geçici vergi oranı %20’dir (2016:%20). Zararlar gelecek yıllarda oluşacak vergilendirilebilir kârdan düşülmek üzere, maksimum 5 yıl taşınabilir. Ancak oluşan zararlar geriye dönük olarak önceki yıllarda oluşan kârlardan düşülemez.

Türkiye’de vergi değerlendirmesiyle ilgili kesin ve kati bir mutabakatlaşma prosedürü bulunmamaktadır. Şirketler ilgili yılın hesap kapama dönemini takip eden yılın 1-25 Nisan tarihleri arasında vergi beyannamelerini hazırlamaktadır. Vergi Dairesi tarafından bu beyannameler ve buna baz olan muhasebe kayıtları 5 yıl içerisinde incelenerek değiştirilebilir.

2017 ve 2016 yıllarına ait vergi gideri aşağıda özetlenmiştir:

	1 Ocak – 31 Aralık 2017	1 Ocak – 31 Aralık 2016
- Kurumlar vergisi karşılığı	(3.091.368)	(1.625.061)
- Ertelenmiş vergi geliri / (gideri)	(11.148)	4.142
Vergi gideri	(3.102.516)	(1.620.919)

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOT VE AÇIKLAMALAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

II. BİLANÇO VE BİLANÇO DIŞI YÜKÜMLÜLÜKLERE İLİŞKİN DİPNOT VE AÇIKLAMALAR (Devamı)

(14) Vergi Yükümlülüğü (devamı)

Ertelenmiş Vergi

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla ertelenmiş vergiye konu olan geçici farklar ve hesaplanan Ertelenmiş Vergi Varlıkları/(Yükümlülüklerinin) detayı aşağıda sunulmuştur:

	Toplam geçici farklar	Ertelenmiş vergi varlıkları/ yükümlülükleri
	31 Aralık 2017	31 Aralık 2017
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	143.395	28.679
Duran varlıklar amortisman düzeltmesi	30.319	6.063
İştirakler gerçeğe uygun değer artışı	(973.188)	(48.659)
Net Yükümlülük	(799.474)	(13.917)

	Toplam geçici farklar	Ertelenmiş vergi varlıkları/ yükümlülükleri
	31 Aralık 2016	31 Aralık 2016
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	194.805	38.961
Duran varlıklar amortisman düzeltmesi	34.653	6.932
İştirakler gerçeğe uygun değer artış / (azalışı)	(835.293)	(41.765)
Net Varlık	(605.835)	4.128

2017 ve 2016 tarihlerindeki ertelenmiş vergi varlığının hareketi aşağıda sunulmuştur:

	2017	2016
1 Ocak bakiyesi	4.128	7.572
Kâr veya zarar tablosu ile ilişkilendirilen ertelenmiş vergi, net	(11.148)	4.142
Diğer pasifler ile ilişkilendirilen ertelenmiş vergi(*)	(6.897)	(7.586)
31 Aralık bakiyesi	(13.917)	4.128

(*) Diğer pasifler altında gösterilen iştirakler gerçeğe uygun değer artış/(azalışı) ve aktüeryal kazanç ile ilişkilendirilmiştir.

Vergi giderinin mutabakatı aşağıda sunulmuştur:

	2017	2016
Vergi öncesi kâr/(zarar)	21.486.419	11.176.866
%20 Kurumlar vergisi oranı üzerinden hesaplanan karşılık	4.297.284	2.235.373
Vergiye tabi olmayan gelir	(1.196.431)	(632.369)
Kanunen kabul edilmeyen giderler	1.663	17.915
Vergi gideri/(geliri)	3.102.516	1.620.919

**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN
FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOT VE AÇIKLAMALAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

**II. BİLANÇO VE BİLANÇO DIŞI YÜKÜMLÜLÜKLERE İLİŞKİN DİPNOT VE
AÇIKLAMALAR (Devamı)****(15) Değerleme Hesabı**

Bilançoda yer alan “Değerleme Hesabı”, 1 no’lu “Banka ve Mali Bünye ile İlgili Genel Dipnot ve Açıklamalar” bölümünün “A. Cari Döneme İlişkin Dipnot ve Açıklamalar” bendinin 2-ii-a no’lu fıkrasında detaylı olarak açıklandığı üzere bilanço tarihi itibarıyla gerçekleşmemiş değerleme farklarını yansıtmaktadır. Dönem içerisinde gerçekleşen değerleme farkları ise gelir tablosuna intikal ettirilmiştir.

(16) Diğer Pasifler

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla, Diğer Pasifler hesabının 54.333 bin TL (31 Aralık 2016: 45.321 bin TL) tutarındaki kısmı Hazine adına Banka’da saklanan uluslararası standartta olmayan altın mevcudundan oluşmakta iken 387.443 bin TL (31 Aralık 2016: Bulunmamaktadır) tutarındaki kısmı Hazine adına BİST’te saklanan uluslararası standartta olan altın mevcudundan oluşmaktadır.

Diğer pasifler – Diğer dökümü aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
İştirakler değer artış fonu	924.540	793.545
Yılsonunda bir sonraki yıl valörüyle yapılan işlemler	141.886	396.026
Reeskont yoluyla gelir yazılan repo faizlerine ait gelir vergisi stopajı	5.385	7.295
Hacizli ve tedbirli paralar	637	698
Lehtarların müracaatını bekleyen tutarlar	784	552
Mahkeme kararlarını bekleyen teminatlardan borçlar	4.025	4.116
Ödenecek senet ve havaleler	18.983	12.674
Kıdem tazminatı aktüeryal kazanç	2.490	2.490
Vefat sonucu varislere yapılacak ödemeler	10.733	10.405
Hesap açma limitinin altında olduğundan bekleyen faizler	14.431	11.917
Gelecek döneme likidite edilecek paralar	10.441	412
Geçmiş yıl karları/(zararları)	8.723	2.693
TL uzlaşmalı vadeli döviz işlemleri değer artışları	404.313	-
İleri valörlü döviz satışından borçlar	320.612	-
Diğer	20.075	44.501
Toplam	1.888.058	1.287.324

Diğer pasifler – Gider tahakkuklarının dökümü aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
IMF ödemeleri	6.884	1.814
İleri valörlü döviz satışından oluşan kur farkı	37.221	-
Diğer	10.461	3.634
Toplam Gider Tahakkukları	54.566	5.448

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOT VE AÇIKLAMALAR (Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

II. BİLANÇO VE BİLANÇO DIŞI YÜKÜMLÜKLERE İLİŞKİN DİPNOT VE AÇIKLAMALAR (Devamı)

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla, aşağıdaki tabloda Türk parası ve yabancı para kıymetler nominal değerleri üzerinden bin TL olarak gösterilmekte ayrıca boş kredi mektupları, hesap sahiplerinin saklanması talebi ile bıraktıkları kredi mektupları, hizmet armaganı altın ve gümüş madalyonlar ile rozetler, banknot örnekleri, spesimen katalogları, maliyeti belli olan ve olmayan çekler ise bin adet olarak ifade edilmektedir.

	31 Aralık 2017				31 Aralık 2016					
	A	B	C	D	A+B+D	E	F	G	H	E+F+H
	TP	(Orjinal Para)	(TL Karşılığı)	YP	ADET	Toplam	TP (Orjinal Para)	YP (TL Karşılığı)	ADET	Toplam
BİLANÇO DIŞI YÜKÜMLÜKLER										
A. Emanet Kıymetler										
1. Emanet Olarak Alınan Serbest Menkul Kıymetler	115.658.943	15.223	33.749	75	115.674.241	138.401.892	22.182	69.689	72	138.424.146
2. İşlem Gören Kıymetler Deposu	103.212.804	5.139	25.993	55	103.217.943	119.699.771	13.396	62.180	-	119.713.167
3. BİST Üyeleri Teminat Mektupları Deposu	13	-	-	-	68	202.078	-	-	53	202.131
4. TMSF'nin Gelir Vergisi Stopajından Muaf DİBS Deposu	16.370	-	-	-	16.370	410.594	-	-	-	410.594
5. Diğer	11.040.707	-	-	-	11.040.707	16.586.714	-	-	-	16.586.714
B. Teminat Olarak Alınanlar										
1. Döviz ve Etküflü Piyasaları Teminatı Alınan Bankaların DİBS Depoları	124.258.279	10.084	7.756	20	1.399.153	1.502.735	8.786	7.509	19	1.511.540
2. Bankalararası Para Piyasası İşlemleri Tahvil Cüzdanı	4.496.364	17.387.333	71.782.697	209	141.645.821	19.378.775	14.826.053	53.444.158	211	34.205.039
3. Açık Piyasa İşlemlerinde Teminat Olarak Kabul Edilen DİBS Deposu	115.153.148	1.339.529	5.118.750	-	4.496.364	987.882	418.675	1.484.847	-	15.785.437
4. Aracı Kurumlar Bloke DİBS Deposu	4.602.426	105.000	396.050	-	4.707.426	15.366.762	260.000	910.429	-	3.280.841
5. Diğer	6.341	15.942.804	65.267.897	-	15.949.354	3.290	14.147.378	51.048.882	211	14.150.879
C. Yedek ve Fersude Banknotlar Deposu										
1. Yedek Banknotlar - İdare Merkezi	97.829.312	-	-	209	97.829.312	87.546.886	-	-	-	87.546.886
2. Yedek Banknotlar - Şubeler, Banknot Depoları ve Diğer Birimler	39.949.062	-	-	-	39.949.062	37.530.662	-	-	-	37.530.662
3. Fersude Banknotlar - İdare Merkezi	57.323.324	-	-	-	57.323.324	49.694.669	-	-	-	49.694.669
4. Fersude Banknotlar - Şubeler	94	-	-	-	94	74.085	-	-	-	74.085
D. Diğer										
1. Repo Bloke Hesabı	556.832	-	-	-	556.832	247.470	-	-	-	247.470
2. Banka Mali ve Repo ile Alınan Tahvil Deposu	336.686.213	10.126.409	15.343.739	323.813	347.136.435	332.233.986	2.122.459	1.419.265	1.334.831	335.691.276
3. Müstafi İşlemleri Deposu - Takasbank ve Merkezi Kayıt Kuruluşu	43.197.563	-	-	-	43.197.563	79.442.699	-	-	-	79.442.699
4. EMKT Sistemindeki Şubeler Menkul Kıymet Deposu	278.237.677	-	-	-	278.237.677	251.748.648	-	-	-	251.748.648
5. BİST Üyeleri Devlet Tahvil Deposu	520	-	-	-	520	30.626	-	-	-	30.626
6. Diğer	15.250.453	10.126.409	15.343.739	323.813	25.700.675	1.012.013	2.122.459	1.419.265	1.334.831	4.469.303
E. EMKT Sistemindeki Basılmamış Kıymetler Deposu										
TOPLAM (A+B+C+D+E)	1.201.111.413	27.528.965	87.168.156	324.097	1.228.964.475	1.029.648.619	16.970.694	54.933.112	1.335.114	1.047.964.427

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOT VE AÇIKLAMALAR (Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

III. KÂR VE ZARAR TABLOLARINA İLİŞKİN DİPNOT VE AÇIKLAMALAR

(1) Faiz Gelirleri

	<u>1 Ocak –</u> <u>31 Aralık 2017</u>	<u>1 Ocak –</u> <u>31 Aralık 2016</u>
Geri Satım Vaadiyle Alım İşlemlerinden Alınan Faizler	3.249.405	7.131.918
TL ve YP Menkul Kıymetlerden Alınan Faizler	3.986.373	2.744.355
Bankalararası Para Piyasası İşlemlerinden Alınan Faizler	8.936.681	1.246.627
Kredilerden Alınan Faizler	324.285	164.674
Bankalardan Alınan Faizler	563.892	183.521
Toplam	17.060.636	11.471.095

(2) Faiz Giderleri

	<u>1 Ocak –</u> <u>31 Aralık 2017</u>	<u>1 Ocak –</u> <u>31 Aralık 2016</u>
Bankalara Verilen Faizler	4.681.120	1.705.172
Hazine Müsteşarlığı Hesaplarına Verilen Faizler	2.206.889	1.405.170
IMF Genel Kaynak Kullanımına Verilen Faizler	29.116	3.967
İşçi Dövizlerine Verilen Faizler	777	2.655
Bankalararası Para Piyasası İşlemlerine Verilen Faizler	6.912	2.661
Geri Alım Vaadiyle Satım İşlemlerine Ödenen Faizler	-	85
Toplam	6.924.814	3.119.710

(3) Faiz Dışı Gelirler

	<u>1 Ocak –</u> <u>31 Aralık 2017</u>	<u>1 Ocak –</u> <u>31 Aralık 2016</u>
Yabancı Para İşlem Kârları	14.585.539	5.364.040
Menkul Kıymet Alım-Satım Karları ve Değer Artışı	-	54.148
Temettü Geliri	11.141	6.562
Diğer Faiz Dışı Gelirler	100.842	4.937
Toplam	14.697.522	5.429.687

Yabancı Para İşlem Kârları hesabı yıl içinde gerçekleşen döviz alım-satım işlemleri sonucu oluşan gerçekleşmiş kambiyo kârlarını içermektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOT VE AÇIKLAMALAR (Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

III. KÂR VE ZARAR TABLOLARINA İLİŞKİN DİPNOT VE AÇIKLAMALAR (devamı)

(4) Faiz Dışı Giderler

	<u>1 Ocak –</u> <u>31 Aralık 2017</u>	<u>1 Ocak –</u> <u>31 Aralık 2016</u>
Menkul Kıymetler Alım-Satım Zararları ve Değer Azalışı	1.761.302	986.984
Takipteki Alacak Karşılık Gideri	419.467	965.136
Ücretler ve Maaşlar	763.646	687.093
Genel Faaliyet ve Banknot Gideri	249.887	195.471
Yabancı Para İşlem Zararları	617.108	131.906
Amortisman Giderleri	40.183	32.825
Sosyal Güvenlik Gideri	84.768	85.590
Diğer Faiz Dışı Giderler	5.093	4.329
Toplam	3.941.454	3.089.334

Yabancı Para İşlem Zararları hesabı yıl içinde gerçekleşen döviz alım-satım işlemleri sonucu oluşan gerçekleşmiş kambiyo zararlarını içermektedir.

Takipteki Alacak Karşılık Giderleri hesabı, 2017 yılı içinde takipteki alacaklar için hesaplanan 14.323 bin TL (2016: 22.506 bin TL) tutarındaki faiz tahakkuku ile 2017 yılında kur dalgalanması sonucu takipteki alacak bakiyesi üzerinden oluşan 405.144 bin TL tutarındaki kur farkını içermektedir. (2016: 942.630 bin TL)

IV. NAKİT AKIŞ TABLOSUNA İLİŞKİN DİPNOT VE AÇIKLAMALAR

(1) Dönem başındaki nakit ve nakit benzeri değerler:

	<u>1 Ocak 2017</u>	<u>1 Ocak 2016</u>
Efektif	6.259.811	4.183.399
Madeni Para	131.585	105.359
Yurt Dışı Bankalar/ Mevduat	24.385.360	19.708.519
Yurt Dışı Bankalar/ Cari	6.846.836	4.165.639
PPİ Alacaklar	95.495.800	95.408.500
Nakit ve nakit benzeri değerler	133.119.392	123.571.416

(2) Dönem sonundaki nakit ve nakit benzeri değerler:

	<u>31 Aralık 2017</u>	<u>31 Aralık 2016</u>
Efektif	10.581.358	6.259.811
Madeni Para	61.492	131.585
Yurt Dışı Bankalar/ Mevduat	21.967.858	24.385.360
Yurt Dışı Bankalar/ Cari	32.519.549	6.846.836
PPİ Alacaklar	137.407.700	95.495.800
Yurtiçi Bankalar	19.462.966	-
Nakit ve nakit benzeri değerler	222.000.923	133.119.392

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN
FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOT VE AÇIKLAMALAR**
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

V. FİNANSAL TABLO EKİ CETVELLER İLE EK FİNANSAL TABLOLAR

Aktif ve pasif kalemler ile bazı bilanço dışı yükümlülüklerin kalan vadelerine göre gösterimi

CARI DÖNEM (31 Aralık 2017)	Vadesiz	1 Aya kadar	1 - 3 ay	3 - 12 ay	1 - 5 yd	5 yd ve üzeri	Dağıtılamayan	Toplam
AKTİF								
Alın	32.900.777	55.877.393	-	-	-	-	-	88.778.170
Yabancı Para Banknotlar	10.581.358	-	-	-	-	-	-	10.581.358
Yurt Dışı Bankalar	32.519.886	30.497.455	57.480.883	127.536.811	57.707.913	608.130	-	306.351.078
Rezerv Diliimi Pozisyonu	606.030	-	-	-	-	-	-	606.030
Menkul Kıymetler	-	-	1.802.885	3.904.518	7.528.948	1.295.194	-	14.531.545
Para Politikası İşlemlerinden Alacaklar	-	137.553.171	-	-	-	-	-	137.553.171
Yurt İçi Bankalar	-	19.467.018	-	-	-	-	-	19.467.018
Krediler	34.179	6.800.498	12.233.369	28.646.630	-	-	-	47.714.676
İştirakler	1.064.813	-	-	-	-	-	-	1.064.813
SDR Tahsisatı Nedeniyle Hazine Yükümlülüğü	5.757.112	-	-	-	-	-	-	5.757.112
Duran Varlıklar (Net)	-	-	-	-	-	-	-	-
Takipteki Alacaklar (Net)	-	-	-	-	-	-	-	-
Enellenmiş Vergi Vartığı	-	-	-	-	-	-	324.862	324.862
Diğer Aktifler	4.170.137	-	6.206	-	-	-	-	-
Aktif Toplamı	87.634.292	250.195.535	71.523.343	160.087.959	65.236.861	1.903.324	64.308	4.240.651
PASİF								
Tedavüldeki Banknotlar	131.457.662	-	-	-	-	-	-	131.457.662
Para Politikası İşlemlerinden Borçlar	-	19.808.749	-	-	-	-	-	19.808.749
Mevduat	7.905.920	369.860.342	-	-	2.260	-	-	377.768.522
Yurt Dışı Bankalar	2.842	-	-	-	-	-	-	2.842
Rezerv Diliimi İmkânı	606.030	-	-	-	-	-	-	606.030
SDR Tahsisatı	5.757.112	-	-	-	-	-	-	5.757.112
Vergi Yükümlülüğü	-	-	3.256.769	-	-	-	-	3.256.769
Karşılıklar	-	-	-	-	-	-	-	-
Sermaye ve İhtiyat Akçesi	-	-	-	-	-	-	386.451	386.451
Değerleme Hesabı	-	-	-	-	-	-	21.587.174	21.587.174
Dönem Karı	-	-	-	-	-	-	55.296.111	55.296.111
Diğer Pasifler	922.421	526.199	-	-	-	-	18.383.903	18.383.903
Pasifler Toplamı	146.651.987	390.195.290	3.256.769	160.087.959	2.260	1.903.324	96.864.178	636.970.484
Net Likidite Pozisyonu	(59.017.694)	(139.999.755)	68.266.574	65.234.601	65.234.601	1.903.324	(96.475.008)	-

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN
FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOT VE AÇIKLAMALAR**
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

V. FİNANSAL TABLO EKİ CETVELLER İLE EK FİNANSAL TABLOLAR (Devamı)

Aktif ve pasif kalemler ile bazı bilanço dışı yükümlülüklerin kalan vadelerine göre gösterimi

ÖNCEKİ DÖNEM (31 Aralık 2016)	Vadesiz	1 Aya kadar	1 - 3 ay	3 - 12 ay	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Değitlamayan	Toplam
AKTİF								
Alım	15.544.937	33.904.555	-	-	-	-	-	49.449.492
Yabancı Para Banknotlar	6.259.811	-	-	-	-	-	-	6.259.811
Yurt Dışı Bankalar	6.847.046	35.098.933	54.380.390	167.273.945	53.442.032	666.910	-	317.709.266
Rezerv/Dilimi Pozisyonu	533.911	-	-	-	-	-	-	533.911
Menkul Kıymetler	-	-	1.485.441	308.405	12.095.262	-	-	13.889.108
Para Politikası İşlemlerinden Alacaklar	-	95.555.846	-	-	-	-	-	95.555.846
Yurt İçi Bankalar	-	-	-	-	-	-	-	-
Krediler	31.889	6.073.641	8.962.325	22.554.499	-	-	-	37.622.354
İştirakler	917.936	-	-	-	-	-	-	917.936
SDR Tahsisatı Nedeniyle Hazine Yükümlülüğü	5.071.996	-	-	-	-	-	-	5.071.996
Duran Varlıklar (Net)	-	-	-	-	-	-	-	-
Takipteki Alacaklar (Net)	-	-	-	-	-	-	660.625	660.625
Ertelenmiş Vergi Vartığı	-	-	-	-	-	-	-	-
Diğer Aktifler	2.378.171	-	1.636	-	-	-	4.128	4.128
Aktif Toplamı	37.585.717	170.632.975	64.829.792	190.136.849	65.537.294	666.910	729.059	530.118.596
PASİF								
Tedaviledeki Banknotlar	122.959.913	-	-	-	-	-	-	122.959.913
Para Politikası İşlemlerinden Borçlar	-	50.320	-	-	-	-	-	50.320
Mevduat	4.937.282	309.703.662	43.530	399.349	9.174	-	-	315.092.997
Yurt Dışı Bankalar	1.318	-	-	-	-	-	-	1.318
Rezerv/Dilimi İmkânı	533.911	-	-	-	-	-	-	533.911
SDR Tahsisatı	5.071.996	-	1.715.182	-	-	-	-	5.071.996
Vergi Yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-
Karşılıklar	-	-	-	-	-	-	-	-
Sermaye ve İhtiyat Akçesi	-	-	-	-	-	-	437.861	437.861
Değerleme Hesabı	-	-	-	-	-	-	18.458.180	18.458.180
Donem Karı	-	-	-	-	-	-	53.408.966	53.408.966
Diğer Pasifler	66.469	472.887	-	-	-	-	9.555.947	9.555.947
Pasifler Toplamı	133.570.889	310.226.869	1.758.712	399.349	9.174	666.910	84.153.603	530.118.596
Net Likidite Pozisyonu	(95.985.172)	(139.593.894)	63.071.080	189.737.500	65.528.120	666.910	(83.424.544)	-